

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Azərbaycanda
iki milyonluq
bank fırlıdağı
ifşa
olundu**

yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 23 oktyabr 2014-cü il Cümə axşamı № 261 (5970) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

**Allahşükür Paşazadə dini maarifçilik
fəaliyyətindən kənarlaşdırılır**

Dinşünaslıq Komissiyasının yaradılmasının arxasındakı sirr; hakimiyyət din sahəsindəki fəaliyyəti öz əlində cəmləşdirir; Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin funksiyasına daxil olan məsələlərə müdaxilə olunur; şeyxin ciddi müqaviməti gözlənilir

yazısı səh.12-də

**Müsavat və Milli Şura
mitinq keçirəcək**

yazısı səh.6-da

**İlham Rəhimovun ikinci kitabı
Ankarada türk dilində çap edildi**

yazısı səh.2-də

**Şakir Abbasovdan AXCP
rəhbərliyinə sərt cavab**

"Başda Əli Kərimli olmaqla AXCP kənarından idarə olunur"

yazısı səh.6-da

Jurnalist:

"Məni Aynar Məmmədov döydürüb"

yazısı səh.3-də

**Qaraçuxur məscidindən Suriyaya
gedənlər olub?**

Müxbirimiz sələfilərin və şiələrin ibadət etdiyi "Cümə" məscidindən yazır

yazısı səh.12-də

**Fırlıdağı "HAYAN" MMC-nin
aldatdığı şəxslər Prezident
Administrasiyasının qarşısında
aksiya keçirdilər**

yazısı səh.15-də

Təhlükəsizlik zabiti:

**"Azərbaycanda" "camaatın"
çevrilmiş etmək imkanı yoxdur"**

yazısı səh.9-da

**Hökumət sadıq evləri ilə
bağlı hərəkətə keçdi**

yazısı səh.2-də

**Qardaşı Elçibəyin şəklini tatuaj
edənləri qınadı**

yazısı səh.2-də

**Prezident bələdiyyələrin
səlahiyyətini artırdı**

yazısı səh.4-də

İnsan haqları üzrə İşçi Qrup bərpa olundu

HAKİMİYYƏT BÖYÜK SİYASİ ƏFVƏ

HAZIRLAŞIR? - ŞOK GƏLİŞMƏ

2008-ci ildə dayanan prosesə yenidən təkan verildi; AŞPA ilə Azərbaycan iqtidarı ciddi anlaşma əldə etdi; Prezident Administrasiyasının yetkilisi "dialoqa hazır və açıq", - dedi; "unikal qurum"un tam siyahısı bu yazıda...

yazısı səh.7-də

Sevinc Babayevanın "itkin pasportu" üzə çıxdı - sensasiya

"Mandat alveri" qurbanının istintaqın tapa bilmədiyi sənədi "Yeni Musavat" da

yazısı səh.3-də

**Vüsal Şilderi
öldürənlərin
ifadələri
ictimaiyyətdən
gizlənilir**

yazısı səh.15-də

**Malena Mard:
"Avropa İttifaqı
Azərbaycan
QHT-ləri ilə işi
davam etdirmək
niyyətindədir"**

yazısı səh.9-da

**Zahid Oruc:
"Rusiya
gəmilərinin Bakı
sahillərində
olmasına alışmaq
lazımdır"**

yazısı səh.13-də

23 oktyabr 2014

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

isə bildirib ki, jurnalist ifadə verərək baş verən hadisəni danışib: "Hakim sual verəndə ki, döyülmə nə ilə bağlıdır? Fərahim bildirdi ki, o, 12 fevral 2014-cü ildə "Yeni Müsa-

vilən Aynar Məmmədov tərəfindən döyüldüyündən şübhələnməsi üçün ciddi əsaslar var. Bu, bir internet saytdan götürülən materialların toplusu idi. Hakim digər şahidlərin ifadəsinin verilməsi üçün işi təxirə saldı. Həbs olunan Feyruz Termiş isə məhkəmə zalında da Fərahimi təhdid etdi, "Çıxandan sonra sənənlə danışacam", dedi".

Qeyd edək ki, iclasda çıxış edən F.Termiş istintaq zamanı verdiyi ifadəsini təsdiq etdiyini bildirib. Proses noyabrın 5-də, saat 11.30-da davam etdiriləcək.

F.İlqaroğlu bu il aprelin 25-də naməlum şəxslər tərəfindən evinin qarşısında döyülüb. Hadisədən sonra cinayət işi başlanılıb və Feyruz Termiş təqsirləndirilən şəxs qismində istintaqa cəlb olunub. Onun barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib. F.Termiş Cinayət Məcəlləsinin 221.2.2-ci (xuliqanlıq) maddəsinə əsasən ittiham edilir. Jurnalistin nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun deputat qardaşı Elton Məmmədovun oğlu Aynar Məmmədov tərəfindən döyüldüyü ba-

Sevinc Babayevanın "itkin pasportu" üzə çıxdı - sensasiya

"Mandat alveri" qurbanının istintaqın tapa bilmədiyi sənədi

"Yeni Müsavat" da

Oktyabrın 22-də "Yeni Müsavat" qəzetinin elektron ünvanına ilginç məktub daxil olub. Məktub müəllifi heç bir şərh və məlumat yazmadan bizə "mandat alveri" qalmaqalının mərhum iştrakçısı, 2012-ci ilin 26 dekabrında İstanbulda dünyasını dəyişmiş Sevinc Babayevanın xarici pasportunun kserosürətini yollayıb.

Yazıya əlavə edilmiş bu foto-lar sənədin gerçəkəndə S.Babayevaya aid olduğunu sübut edir. Belə ki, orda onun şəxsiyyətini təsdiqləyən bütün detallar düzgün əks olunub. Bundan başqa, sənədin "viza" bölümündə Azərbaycanı tərk etdiyi tarix - 26 sentyabr 2012-ci il tarixi də öz əksini tapıb.

Naməlum bir ünvandan gələn bu məktubla bağlı dəqiqləşdirmə aparmaq üçün öncə həmin ünvana müəyyən suallar yolladıq. Məqsəd bu sənədin həmin şəxsin əlinə necə keçməsi, hazırda sənədin yeri və sair kimi detalları dəqiqləşdirmək idi. Amma suallarımız cavabsız qaldı.

Əməkdaşımız bu suallarla Türkiyədə yaşayan iş adamı, S.Babayevanın son günə qədər İstanbulda himayə etmiş Səlcuq Ağlayanla müraciət etsə də, sonuncu telefon zənglərimizə cavab vermədi.

Bütün hallarda fakt faktlığında qalır və 2012-ci ilin 26 dekabrından etibarən "itkin düşmüş" pasport üzə çıxdı.

"Yeni Müsavat" isə oxucularına xatırladır ki, ilk gündən S.Babayevanın Azərbaycanı öz sənədləri ilə tərk etdiyi bəlli idi. Amma onun Türkiyədə bu sənədlə hərəkət etmədiyi sonradan üzə çıxmışdı. Belə ki, S.Babayevaya kirayə qaldığı evi S.Ağlayan öz adına kirayələmişdi. Türkiyəli iş adamı daha öncə bizə geniş müşahidəsində demişdi ki, S.Babayeva Türkiyədə olduğu müddətdə öz pasportu ilə hərəkət etməyib, çünki sənədlərini müalicəsi, reseptlərinin yazılması üçün Bakıya həkiminə yollamışdı. Hətta Türkiyədə də sənədləri olmadığı üçün heç bir xəstəxanaya müraciət edə bilmirdi.

Xatırladıq ki, S.Babayevanın ölümündən sonra Türkiyə polisi onun kirayə qaldığı evdə axtarış aparmış və mərhuməyə aid heç bir sənəd aşkarlamamışdı. Gənc qadının ölümü isə polisə "şübhəli" olaraq qeydə alınmışdı.

S.Babayevanın üzərində iki müxtəlif pasport və Məryəm Solmaz adına saxta kimliyin olması isə ilk gündən yayılan şayiə idi və sonradan öz təsdiqini tapmadı.

"Yeni Müsavat" sonda ümid edir ki, bu fotosürətləri redaksiyamıza yollayan şəxs tezliklə "mandat qalmaqalı"ndakı digər qaranlıq məqamları da üzə çıxaracaq. Çünki sözügedən hadisədə dünyasını dəyişən, həbsə düşüb, sonra azadlığa çıxan şəxslər olsa da, qaranlıq məqamlar çoxdur.

□ Sevinc TELMANQIZI

Tural Abbashlı xələfi haqda nələr dedi

Müsavat gənclərinin yeni müvəqqəti sədri barədə qurumun köhnə rəhbərliyi nikbin danışmadı

Müsavat Gənclər Təşkilatının (MGT) keçmiş sədri Əhliman Abbasın istefasından sonra boş qalan posta müvəqqəti sədr seçkiləri keçirilir. Yeni sədri təşkilatın Şura üzvləri seçəcək. Sədrliyə hələ ki bir iddiaçı var - MGT-nin xanım üzvü Səma Qabulova.

Oktyabrın 20-də təşkilatın müvəqqəti sədri müəyyən olunmalı idi. Lakin Şura üzvlərinin kvorumu olmadığına görə, bu, baş tutmayıb. Yaxın günlərdə MGT yenidən toplaşacaq. Yegana namizəd olduğuna görə, xanım üzvün sədr seçiləcəyi dəqiqləşdir.

Onu da qeyd edək ki, cəmiyyət tərəfindən Səma Qabulovanın namizədliyi birmənalı qarşılanmayıb. Sosial şəbəkələrdə və mətbuatda xanım iddiaçının namizədliyini tənqid edənlər də var, tərifləyənlər də.

Keçmiş MGT rəhbərliyindən Səma Qabulovanın namizədliyinə münasibət öyrəndik.

2006-2013-cü illərdə MGT rəhbəri olmuş Tural Abbashlı gənclərin seçiminə hörmət etdiyini bildirdi: "Gənclərə keçiriləcək seçkilərdə istənilən halda uğurlar arzulayıram. Onların hər birinin seçiminə hörmətlə yanaşıram. Kimin seçilməsindən asılı olmayaraq, görülən işlər göz qabağına gəlir. Onu da gələcək göstərəcək. İnanıram ki, MGT tezliklə əvvəlki gücünü bərpa edib, ölkəmizin ən güclü gənclər təşkilatı olacaq. Bu yolda hər kəsə uğurlar".

Tural Abbashlıın sədrliyi dönməndə müavin olmuş Əhəd Məmmədli MGT rəhbəri olmağın məsuliyyətindən danışdı: "Gənclərin rəhbəri gənclərin özü seçəcək. Bu iş olduqca məsuliyyət, bacarıq tələb edir. Hazırda bildiyimiz kimi, müvəqqəti sədr seçilməlidir. Konfransa qədər. Əsasnamə bunu tələb edir. Səma xanımı yaxından tanıyıram. Amma gənc fəal xanım olduğunu bilirəm. Kimin sədr olmasının mənim üçün heç bir problemi yoxdur. Amma indiki vəziyyətdə, avtoritar ölkədə MGT-nin rəhbərinin xanım olması doğru deyil. Bu posta təcrübəsi, fəaliyyəti olan gəncin seçilməsi daha məqsəduyğun olardı. Belə olduqda uğur qazanmaq mümkündür. Burada problem Səma xanımda deyil. İstənilən xanımın olması ciddi səhv olar. Səma xanım müvəqqəti sədr seçilsə, onun özünə yox, fəaliyyətinə qiymət verəcəyik. Konfransda gənclər Səma xanımı sədr seçsələr əvvəlki qaydada işinə görə qiymət veriləcək".

□ Cavanshir ABBASLI

Nazirin qohumlarının sui-qəsdinə məruz qalan jurnalist məhkəmədə ifadə verdi

Oktyabrın 22-də jurnalist Fərahim İlqaroğlunun döyülməsi faktı ilə bağlı cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib. Bakı şəhər Nizami Rayon Məhkəməsində keçirilən prosesdə zərərçəkmiş qismində jurnalist ifadə verib. Bu barədə musavat.com-a F.İlqaroğlu özü bildirib. O, qeyd edib ki, məhkəmədə həmçinin döyülməsinə səbəb olduğunu ehtimal etdiyi yazını da hakim göstərib: "Deputatın oğlu Aynar Məmmədovla bağlı yazını da göstərdim ki, bu yazıya görə döyülməyimdən şübhələnirəm.

"Məni Aynar Məmmədov döydürüb"

Fərahim İlqaroğlu məhkəmədə təqsirləndirilən şəxs tərəfindən hədələndi: "Çıxandan sonra danışarıq"

İlqaroğlunun hüquqi nümayəndəsi Vaqif Hüseyn

lilərin də ifadə verməsini istədi-lər". F.İlqaroğlunun hüquqi nümayəndəsi Vaqif Hüseyn

rədə təkzibedilməz faktlar ol-sa da, o, hələ də istintaqa cəlb edilməyib.

□ Rəya RƏFİYEVA

"The New York Times" Putini "quldur" adlandırdı

Roma Papasını tərifləyən qəzet Rusiya prezidentini qonşularına problem yaratmaqda suçladı

"The New York Times" qəzetinin yazarı Tomas Fridman bildirir ki, hazırda dünya çapında iki siyasətçi onda güclü təəssürat oyadır - Papa Fransisk və prezident Putin: "Biri liderə gərərkən bütün keyfiyyətləri özündə təcəssüm etdirməyə çalışır. Digəri isə sizin liderdə görmək istəmədiyiniz keyfiyyətləri ilə ortadadır. Biri 1,2 milyard katolikə, digəri isə ərazisinin bu başı ilə o başı arasında 9 saatlıq fərq olan məmləkətə rəhbərlik edir.

Biri bizə canıyananlıq ilə nümünə göstərir, ikincisi isə ən yüksək standartlarda nümayiş etdirilən quldurluğu ilə yadda qalır. Ancaq heç bir halda bu siyasətçilərə arxa çevirmək olmaz. Onların hər ikisi dünya siyasətinə ciddi təsir etmək im-

kanındadır".

Roma Papası hətta fərqli seksual orientasiyalı insanlara da mərhəmətlə yanaşır. Katolikləri də dözümlü olmağa dəvət edir.

Düzdür, onun bu cəhdləri-

nin qarşısı mühafizəkar dini elita tərəfindən alınır: "İndi isə Putinin davranışlarına fikir verək. Onun ordusu Ukrayna üzərində vurulan Malayziya sərnişin təyyarəsinə endirilən zərbədə iştirak edib, onun KQB-si isə

"rusdillilər"ı qorumaq adı altında Ukrayna, Estoniya, Gürcüstan və Molodovanın bir hissəsini qopartmağa çalışır".

Fridman yair ki, NATO-nun genişlənməsinin əleyhinə olub. Ancaq Putinin "Qərb Rusiyayı mühasirəyə alır" iddiası yalandan başqa bir şey deyil. Qərb Ukraynanı NATO-ya qəbul etmək fikrində deyil. Qoy bir adam əlin qaldırıb desin ki, Avropa Birliyi Rusiyaya hücum etmək istəyir".

Müəlif yazır ki, hazırda dünyanın bir hissəsində qayda-qanunla idarə olunan ölkələr mövcuddur, digər tərəfdə isə qayda-qanundan kənar olan ölkələr sıralanıb. Nizam-intizamlı dövlətlərdən öyrənmək lazımdır: "Ancaq Putin Şərqi Ukraynada kaos yaratmaq istəyir. O, heç Yaxın Şərqdə də nizam-intizamın olmasına maraq göstərmir. Bunu da demək lazımdır ki, əslində Rusiya üçün ən böyük təhlükə elə Putindən gəlir. Nəzərə alsaq ki, Qərbin sanksiyaları öz işini görür, Rusiyanın özündə idarəçilikdə böhran yarana bilər".

Məqalənin sonunda deyilir ki, Amerika Roma Papasından çox şey öyrənə bilər: "Ancaq Putin qayda-qanun yaratmaq naminə hələ çox iş görməlidir".

□ Elbəyi Həsənlili

İqbal Ağazadə

Prezident bələdiyyələrin səlahiyyətini artırdı

İqbal Ağazadə: "Bu, daha çox insanın seçkilərdə iştirakına rəvac verəcək, rəqabət mühitini artıracaq"

2009 -cu ilin dekabrında keçirilən seçkilərdə formalaşmış hazırkı bələdiyyələrin səlahiyyəti dekabrın 23-də başa çatır. Ona görə də Mərkəzi Seçki Komissiyası növbəti bələdiyyə seçkilərini 23 dekabrda təyin edib. Respublika üzrə 1607 bələdiyyəyə 15035 üzv seçilməlidir. Bələdiyyə seçkiləri erməni işğalı altındaki 7 seçki dairəsi istisna olmaqla, ümumilikdə 118 seçki dairəsini əhatə edəcək.

Bələdiyyə seçkilərinin günü təyin olunandan bir gün öncə prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının neqliyyat-yol kompleksində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi tədbirləri haqqında" prezidentinin 2007-ci il 22 fevral tarixli 1992 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edib. Dəyişikliyə görə Bakı şəhəri istisna olmaqla, ölkənin digər şəhərlərində və rayon mərkəzlərində şəhər avtomobil yolları müvafiq yerli icra hakimiyyəti orqanlarının balansına, şəhərlərin və rayon mərkəzlərinin məhəllədaxili yolları, habelə kənd və qəsəbələrin ərazisində yerləşən küçələr, keçidlər, ictimai neqliyyat xətləri, yol qurğuları isə müvafiq bələdiyyələrin balansına verilir. Ölkə prezidentinin bu addımı ilə bələdiyyələr yeni səlahiyyətlər əldə etmiş oldular.

Bələdiyyə seçkilərində iştirak haqqında qərar vermiş **Ümid Partiyasının sədri, deputat İqbal Ağazadə** "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, prezidentin bu qərarı bələdiyyələrə marağı artıracaq: "Əvvəla, biz siyasi partiyalar olaraq, bələdiyyə seçkilərində iştiraka bir siyasi proses kimi baxırıq, ondan sonra səlahiyyətlər çərçivəsindən baxmağın tərəfdarıyıq. Siyasi partiya prosesin səngiməsinə, demokratik seçki vərdişlərinin sıradan çıxmasına imkan verməmək üçün seçkilərdə mütəmadi iştirak etməlidir. Amma bələdiyyələrin səlahiyyətinin artırılması təbii ki, daha çox insanın seçkilərdə iştirakına, bələdiyyə üzvü olmaq istəyinə rəvac verəcək. Bu da təbii ki, rəqabət mühitini artıracaq. Rəqabət mühiti artdıqca, ölkədə siyasi dinamiklik, ictimai-siyasi aktivliyin dərcəsi yüksələcək. Odur ki, mən prezidentin bələdiyyələrin səlahiyyətlərinin artırılmasına yönəlik həmin qərarını alqışlayıram. Hesab edirəm ki, növbəti illərdə böyük şəhər bələdiyyələrinə birbaşa seçkilərin keçirilməsi və bələdiyyə Məclislərinin formalaşması, o cümlədən bələdiyyələrə başqa statusların da verilməsi müzakirə predmeti ola bilər və bu müsbət nəticələrini verəcək".

"**Bələdiyyələrin hazırkı maddi, texniki resursları onlara verilən yeni səlahiyyətlərin normal həyata keçirilməsinə imkan verəcəkmi?**" sualına İ.Ağazadə belə cavab verdi: "Yetəcək qədər resursları əldə etməyin yollarını aramaq lazımdır. Resurslar əldə etmək, resursları artırmaq mümkündür. Burda elə bələdiyyə torpaqlarının özünün icarəyə verilməsi, işə xidmətlərinin bələdiyyələrə vergi ödəməsi, əmlak vergisinin bələdiyyələrə ödənilməsi kimi çox imkanlar var ki, bunlar vasitəsilə maddi resursları artırmaq olar".

□ E.SEVİDAĞA

Müsavat Məclisinin üzvü **Osman Kazımov** partiyada təmizləmə aparmaq təklifi partiyadaşları tərəfindən birmənalı qarşılanmır. Onun rəhbərliyi heç nədən çəkinmədən partiyada təmizləmə həyata keçirməyə çağırması qurultaydan və başqanlıq seçkisindən narazılığın hiddətinə səbəb olub.

dur. Gizli nizamnamələri varsa, tənqiddə görə kimisə cəzalandırmaq kimi qərarları varsa, onda başqa məsələ..."

Müsavat Qadınlar Təşkilatının sədri Ellada Məmmədli isə qeyd edib ki, bu açıqlamalar O.Kazımovun Q.İbadoğluna kinindən irəliləyir: "Kin-küdurət onun yadından çıxan deyil. Bu qədar insanları, eyni ideologiyaya sahib şəxsləri bir yerə yığmaq o qədər asandır ki, belə asanlıqla təmizləmə

tonda danışmaq olmaz. Qətiyyətlə hansısa siyahılar üzrə kimlərsə cəzalandırılması məsələsindən söhbət gətməz, bunu güman etməyirəm. Kimse nizamnaməni pozacaqsa, bununla Nəzarət-Təftiş Komissiyası məşğul olacaq. Osman Kazımov isə bu qurumun üzvü deyil, o, konkret hansısa şəxs barəsində şikayət verə bilər. Komissiya da şikayətə kiminsə tərəfdarı deyil, yox, ona baxacaq. İndiki si-

səh verəcək? Partiyada heç bir siyahı yoxdur, hazırlanmayıb. Bu, Səxavət Əlisoyun uydurmasıdır. Özü şəxsen partiya nizamnaməsini pozur, bu səbəbdən onun barəsində nizamnamə tədbirlərinin görülməyini gözləyirəm. O, özü siyahı hazırlayıb ki, guya bu siyahı partiyada hazırlanıb. Müsavat Partiyasında təmizlənmədən söhbət getmir, Müsavat saf, təmiz, pak bir partiyadır. Sadəcə olaraq partiya nizamnaməsini kobud şəkildə

"Müsavatı təmizləyək" təklifinin müəllifinə partiyadaşlarından ağır cavablar

Ələvsət Talışxanlı: "İsa Qəmbər həbsdə olanda Osman Kazımov Surətə təntənə ilə qarşılaşmağa hazırlaşdı"

Başqanlıq keçmiş namizəd **Qubad İbadoğlunun** tərəfdarlarından olan **Ələvsət Talışxanlı** Müsavat.com-a məsələ ilə bağlı bildirib ki, bu cür açıqlamalar repressiya illərini xatırladır: "Bu, Bağırovun repressiyalarına oxşayır. Xəlil Rza Ulutürk deyirdi ki, davam edir 37, daha kəskin, daha ciddi. Eşitdiyimə görə, Osman Kazımov Gəncə hadisələri vaxtı təntənə ilə Surət Hüseynovu qarşılaşmağa hazırlaşanda İsa Qəmbər tutulmuşdu, təcridxanada idi. Elə müsavatçılar var idi ki, o zaman təzyiqlərə baxmayaraq, İsa Qəmbərə yemək aparırdı. Ancaq Osman Kazımov o vaxt Füzuli Rayon icra hakimiyyətinin hüquq şöbəsinin müdiri işləyirdi və təntənə ilə Surət Hüseynovu qarşılaşmağa hazırlaşdı. Belə adamlar nə desən, gözləmək olar".

Onun sözlərinə görə, bu fikirlər eyni qapılıma gətirir, bu cür fikirlərin ciddiləşəcəyini və partiyadan kimlərsə uzaqlaşdırılacağını düşünür: "Partiyadan çıxarıla ola bilməz. Nizamnamədə tənqiddə görə heç biz cəza yox-

Ellada Məmmədli: "Bütün bunlar Osman Kazımovun Qubad bəyə kinindən irəliləyir"

aparmaq istəyirlər? Bu qədar insanı bir açıqlama ilə, bir hərəkətlə xərcləmək belə asandır?"

Başqanlıq keçmiş namizəd Tural Abbaslı isə bildirib ki, qalib gəlmiş tərəfin bu cür açıqlamaları başadüşülən və doğru addım deyil: "Partiyanın bizimkilər, sizinkilər, razılar, narazılar, qalib nə məğlub tərəflərə bölünməsinin əleyhinəyəm. Seçki yekunlaşıb, bundan sonra kimse bu proseslərdən narazı qalıbsa, onlara barışıq əli uzatmaq lazımdır. Onların üstünə ciddi-cəhdlə getmək olmaz, udanların barışdırıcı, yaxınlaşdırıcı mövqə tutması gerekir, narazılarla danışmaq yerinə bu cür ultimativ şəkildə fikir bildirmək olmaz. Bu gün narazı olan kəsimin böyük əksəriyyəti bizimlə çiyin-çiyinə olan insanlardır, illərdir ki, birgə yol gəlirlər. Bunu doğru ifadə hesab etmirəm".

T.Abbaslının sözlərinə görə, bu cür fikirlərin ciddiyyətinə qəbul etmir və partiyadan kimlərsə qovulmasının mümkün olmadığını düşünür: "O insanlar illərini Müsavata veriblər, fəda ediblər. Belə adamlarla bu

Tural Abbaslı: "İllərini Müsavata fəda etmiş insanlarla bu tonda danışmaq olmaz"

tuasiyada tərəflərin daha həssas, barışdırıcı olması lazımdır".

Narazılardan olan Dün-yaxanı Cərullayeva isə O.Kazımovun təklifini partiya funksionerinə yaraşmayan bir hərəkət hesab edib. "Əgər təmizləmə aparmaq istəyirlərsə, birinci özlərindən başlasınlar. Bu, söz xatirinə deyilən sözdür. Bu cür fikirlər bir müsavatçıya yaraşan söz, hərəkət deyil".

Müsavat başqanı Arif Hacılinin tərəfdarlarından olan Məclis üzvü **Elman Fətəh** isə bildirib ki, partiyada heç bir siyahı yoxdur və təmizlənmədən söhbət gətməz: "Partiyada qarşı tərəf anlayışı yoxdur, hamımız Müsavat Partiyasının tərəfindəyik. Sadəcə olaraq qurultaydan sonra kiçik bir narazı kəsim var ki, onların da bir qismi səmimidir, bir qismi qeyri-səmimi. Osman Kazımovun açıqlamasında söhbət ondan gedir ki, Qubad İbadoğlu narazı olsa da, partiyadan getmir, amma onun tərəfdarları etiraz edib çıxıb gedirlər. Burada ironik yanaşma var idi ki, yaxşı, bir də seçki olsa, Qubad bəyə kim

Elman Fətəh: "Partiya nizamnaməsini kobud şəkildə pozan şəxslərə qarşı tədbirlər davam edəcək"

pozan şəxslərə qarşı həmişə tədbir görülüb, bundan sonra da davam edəcək".

Qeyd edək ki, Müsavat Məclisinin üzvü Osman Kazımov iki gün əvvəl partiya rəhbərliyini heç nədən çəkinmədən partiyada təmizləmə həyata keçirməyə çağırıb. "Yeni Müsavat" isə məlumat əldə edib ki, Müsavatda təmizləmələrə başlanmasa mövqeyindən çıxış edən **təkcə Osman Kazımov deyil. Osman Kazımov sadəcə mövqeyini itiməlişdirir. Partiyanın Məclis üzvləri arasında xeyli şəxslər var ki, başqan Arif Hacılini təcili təmizləmələrə başlamağa çağırıblar. Bildiriblər ki, partiyanın nüfuzuna xələl gətirən açıqlamalarla çıxış edən, Nizamnamə pozuntusuna yol verən şəxslər barəsində cəza tədbirlərinə start verilməlidir. Cəza tədbiri kimi isə Müsavat üzvlüyündən xaric edilmə təbiiq olunmalıdır. A.Hacılinin bu təklif və tələblərə hələ ki, müsbət cavab vermədiyi, səbirli olub məsələləri müzakirələr yolu ilə yoluna qoymağın tərəfdarı olduğunu həmin şəxslərə bildirdiyi deyilir.**

□ RÖYA RƏFİYEVA

Bakı ilə Qərb arasında ixtilaf fonunda Azərbaycan-Rusiya yaxınlaşması Moskvanın təsir dairəsinin getdikcə artacağı barədə ehtimalları çoxaldı. Bir sıra müşahidəçilər hesab edir ki, Kremlin basqıları nəticəsində sonda Avrasiya İqtisadi Birliyinə qoşulmaq məcburiyyətində qalacaq. Yeri gəlmişkən, həttə erməni şahmatçı Harri Kasparov da Azərbaycanı gözəyən təhlükənin anonsunu verib. "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, siyasi analitik Elxan Şahinoğlu ilə mövcud situasiyanı şərh etdik:

- *Elxan bəy, son zamanlar cəريان edən proseslər fonunda rəsmi Bakının balanslaşdırılmış xarici siyasətində hansısa dəyişikliyin baş verdiyini söyləmək mümkündürmü?*

- Rəsmi Bakı necə illərdir həyata keçirdiyi balans siyasətinə korrekte edib. Balanslaşdırılmış siyasətin mahiyyəti bu idi ki, Azərbaycan Qərb və Rusiya ilə eyni məsafədə dayanır. Azərbaycan nə NATO və Avropa Birliyinə üzvlük məqsədini qarşısına qoyur, nə də ki, Rusiyanın patronajlığı ilə təsis edilən Gömrük İttifaqı ilə Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olur. Hətta kimsə Azərbaycandan çox şey tələb etməsin deyərək rəsmi Bakı ölkəni Qoşulmayanlar Hərəkatına üzv etdirmişdi.

- *Bu təşkilata üzvlük Azərbaycanı hansısa qütbə daha çox yaxınlaşmadan sıjortalandır?*

- Rəsmi Bakının Qoşulmayanlar Hərəkatına üzvlük mesajını nə Qərb, nə də Rusiya qəbul etdi. Hər ikisi əvvəlki Azərbaycanı yanlarında görmək istəyir. Rəsmi Bakı 2013-cü ilin ortalarından başlayaraq balans siyasətini Rusiyanın xeyrinə dəyişib. Rusiyalı rəsmilər və yüksək rütbəli diplomatlar az qala hər həftə Bakıya gəlir, ikitərəfli əməkdaşlığı genişləndirmək üçün müxtəlif təkliflər verirlər.

- *Sizcə, Rusiya Azərbaycanı nədən öz orbitinə çəkmək istəyir?*

- Rusiya prezidenti Vladimir Putin Milanda Avropa liderləri ilə görüşdən sonra dedi ki, guya Qərbin sanksiyaları Rusiyaya zərər qədər təsir etmir. Halbuki, bu belə deyil. Ukrayna siyasətinə görə Rusiyanın iqtisadi vəziyyəti getdikcə ağırlaşır, rubl dəyərdən düşür, inflyasiya artır, ehtiyat fondunun ianələrinə ehtiyac yaranır. ABŞ və Səudiyyə Ərəbistanının planlı siyasəti nəticəsində neftin qiyməti sürətlə aşağı enir və bu hal Rusiyanın maliyyə itkilərinə yol açır. ABŞ vaxtilə məhz bu yolla SSRİ-ni zəiflətməmişdi. Həm Qərbin sanksiyaları, həm də neftin qiymətlərinin aşağı enməsi Rusiyalı alternativ bazarlar axtarmağa məcbur edir. Həmin bazarları tapıb hərəkatə gətirmək isə vaxt tələb edir. Digər tərəfdən, Rusiya yaxın ətrafında ciddi intizam yaratmağa çalışır. Rusiya Kırımı işğal edib, Donbası Kiyevin əleyhinə qaldırıb və bununla Ukraynanı Qərbə uduzub. Ona görə də Moskva digər yaxın qonşularını Qərbə uduzmaq istəmir. Bu məqsədlə Kreml Azərbaycanı öz orbiti-

nə cəlb etmək istəyir. Rəsmi Bakı isə Kremlin təşəbbüslərinə tam müsbət cavab verməyə deyil, Rusiya ilə fəal dialoq içindədir və bu dialoqun intensivliyi Azərbaycan üçün müəyyən təhlükələri yaradır.

- *Fəal dialoq dedikdə, konkret nələri nəzərdə tutursunuz?*

- Rusiya baş nazirinin birinci müavini Dmitri Roqozin bu il ərzində Bakıya bir neçə səfər edib. Nəticədə rəsmi Bakı Rusiyadan daha çox silah və hərbi texnika alacağına dair vəd verib. Moskvanın meri Sergey Sobyenin Bakıya səfər edib və Azərbaycan hakimiyyəti Moskva bazarına da-

Kremlin tapşırığı ilə qəfil Azərbaycanı tərifləməyə başladı və Bakıya gəldi, eləcə də digərləri plan əsasında Bakıya səfər edir, danışıqların formatını müəyyənləşdirirlər. Qayıdaq Şoyqunun səfərinə. Rusiyanın müdafiə naziri iki mövzuya Bakıya gəlmişdi. Birinci mövzu Azərbaycanın İŞİD təhlükəsi ilə bağlı idi. Şoyqu Azərbaycan rəsmilərini inandırmağa çalışdı ki, guya Azərbaycan İŞİD terroru ilə üz-üzədir və bu halda Rusiya Azərbaycanla hər tərəfli kömək edəcək. Əslində beynəlxalq terrora qarşı mübarizə məsələsində rəsmi Bakı bu günə qədər Moskva ilə deyil, Vaşinqton və Brüsselə əməkdaş-

zərin qorunması məsələsində Rusiya ilə əməkdaşlığı genişləndirməyə hazırdır.

- *ABŞ Azərbaycanın Rusiyanın istək və arzularını yerinə yetirməsini belə asanlıqla həzm edərmə?*

- Həqiqətən rəsmi Bakının hazırkı siyasəti Vaşinqtonda narahatlıq doğurur. Təsədüfi deyil ki, Vaşinqton Həştərxanda imzalanan sənədə etiraz edərək Xəzərin qorunması məsələsində Azərbaycanla hərbi əməkdaşlığı davam etdirməkdə maraqlı olduğunu bildirdi. Bu Kremlə yanaşı Bakıya da mesaj idi. Mesajın mahiyyəti budur ki, Azərbaycan hakimiyyəti Xəzərin təhlükə-

Tanınmış politoloqdan

İlginc Rusiya yorumu

Elxan Şahinoğlu: "Kreml düşünəcək ki, Azərbaycanı daha çox sıxışdırmaqla Bakıdan istədiyini əldə edə bilər"

sizliyi məsələsində Rusiyanın xeyrinə ABŞ-la əməkdaşlıqdan imtina etməsin. Çünki, bu illərdə ABŞ Xəzərin təhlükəsizliyinin qorunması məqsədilə Azərbaycana hərbi kateqlər, xüsusi radarlar və digər hərbi-texniki təchizat verib və əməkdaşlığı davamında maraqlıdır. Əgər rəsmi Bakı Xəzərin təhlükəsizliyi məsələsində Kremlin planlarını qəbul etsə bu o demək olacaq ki, ABŞ Xəzər hövzəsindən sıxışdırılacaq. Bu ABŞ üçün ciddi zərbə olacaq. Çünki Xəzər sahili ölkələrdən ABŞ-ın yalnız Azərbaycanla dəniz sərhədinin qorunması məsələsində əməkdaşlığı mövcud idi.

- *Azərbaycan hakimiyyəti həqiqətənmi Kremlə bu dərəcədə ehtiyat edir?*

- Bəlkə də bəziləri bu məsələyə sadə yanaşar, ancaq rusiyalı müğənni Andrey Makarevici Bakıdakı konsertinin ləğvi yaxşı hal deyildi. Makareviç Kırım işğalına görə Rusiya hakimiyyətini ən sərt tənqid edən rusiyalı mədəniyyət xadimidir. Bakıdakı konsert "Heydər Əliyev Sarayında başqa tədbir olduğu üçün Makarevici konserti təxirə salınıb" arqumenti ilə ləğv olundu. Ancaq Makarevic facebook səhifəsində yazdı ki, ona deyiblər ki, Bakıdakı konsert onun Ukrayna hadisələrindəki tutduğu mövqeyə görə ləğv olunub. Makarevicə verilən bu cavab onu göstərir ki, rəsmi Bakı Kremlə tənqid edənlərdən də çəkinir. Halbuki Azərbaycan Ukraynanın ərazi bütövlüyünü tanıyır və Kırım Ukrayna ərazisi sayır. Marakerevicə bağlı hadisə Bakının Moskva-ya ünvanladığı səhv siqnalıdır. Çünki, bu hadisədən sonra Kremlə düşüncələr ki, Bakı Rusiyadan ehtiyat edir və ona görə də Azərbaycanı daha çox sıxışdırmaqla Bakıdan istədiyini əldə edə bilər.

□ **Elsad PAŞASOY**

Ağ və qara siyasət

Azər RƏŞİDOĞLU

Siyasətdə rəqib olanlar həyatda da düşməne çevrilməlidirlərmi? Siyasi baxışların fərqliliyi adi insani münasibətlərin qurulmasına mane olmalıdır? Normal, demokratik ölkələrdə belə nüanslar heç müzakirə də edilmir. Azərbaycanda isə hər şey fərqlidir. Siyasi baxışlar cəmiyyətin bütün sahələrinə təsir göstərir. Vəziyyət o qədər anormaldır ki, siyasi rəqiblər bir-birlərinin yas və yaxud toy məclislərində də iştirak edə bilmirlər. Bunun əsasını elə bu hakimiyyətin özü qoyub. Heç bir məmur müxalifət nümayəndəsinin yas mərasiminə qatıla bilmir. Müxalifətin doğmasının toy məclisində oxuyan müğənnilər az qala linç olunur. Bu yanlış yanaşma heç şübhəsiz ki, cəmiyyət tərəfindən şiddətlə qınanır.

Siyasətçi olmazdan önce insan olan vətəndaşın siyasi rəqibinin məclislərində iştirak etməyində nə qəbahət ola bilər ki? İqtidar elə vəziyyət yaratdı ki, siyasi rəqiblər bir-birlərinə qatı düşməne çevrildilər. Bu bir məişət hadisəsi kimi görünərsə də, əslində gələcək vətəndaş qarşındurmasının nəticəsidir.

Ən acınacaqlısı isə odur ki, artıq müxalifət də bu mottodan bəhrələnməyə başlayıb. Siyasi baxışları müxtəlif olan insanların bir-birlərinin yas və toyunda iştirakı az qala düşmənçilik kimi qəbul olunur. İnsanlar iqtidardan belə yanaşmaya görə tənqid edirlər. Müxalifət də eyni yanaşma ilə fəaliyyət göstərdikdə vətəndaşlar iki düşərgə arasında ki fərqi anlamaqda çətinlik çəkirlər.

Siyasəti bu qədər eybəcərləşdirmək olmazdı.

Nə oldu bu cəmiyyətə? Vaxtilə ən qatı düşmənlər bir-birlərinin yas və toylarında iştirakı özlərinə borc bilirdilər. Bir-birinin qanını tökməyə hazır olanlar yasa təziyyə gələrdilər. Bu gün bütün bunları düşünmək belə ağılaşdırmazdır.

İnsanları mənəvi deqradasiyaya uğradan əsas amillərdən biri də uzun müddət heç nəyin dəyişməməsidir. Ölkədə vahid siyasi müstəvi yaranıb. Az qala hamı eyni cür düşünməyə vadar edilir.

Ağır bir sistemə qarşı mübarizə aparmalı olan insanların toy və yaslarda düşmən axtarışına çıxması anlaşılan deyil.

Əsas məqsəd mənasız mübahisələr deyil, vəziyyətin dəyişdirilməsinə nail olmaq və beynəlxalq dəstəyi qazana bilməkdir. Kimim hansı yolda və yaxud toyda iştirak etməsi qarşılıqlı ittihamlara səbəb olmamalıdır. Qarşılıqlı savaqlar yalnız mənəviyyətə zərbələr endirmir, eyni zamanda iqtidarı daha da güclü edir.

Bu xalq gec-tez normal münasibətləri quracaq. Siyasətlə də peşəkarcasına məşğul olanlar tapılacaq.

Siyasətdə tərəflərin münasibətləri korlana bilər. Lakin bu, yas və toyların da boykotu ilə sonuclanmamalıdır.

Bu gün jurnalistlər, ictimai fəallar, müxalifətçilər və digərləri həbsdədir. Müzakirələr onların azadlığa çıxmasının yollarını aramaq deyil, cılız suallara cavab axtarmaqdır, bu anormaldır.

Siyasi düşərgələr arasındakı gərginliyi azaltmaq daha çox hakimiyyətdən asılıdır. Siyasi islahatlar həyata keçirilməyə, bu belə də davam edəcək. Lakin bu gün müxalifətçi olan, sabah iqtidara gələ biləcək insanlar da eyni totalitar düşüncəyə malikdirsə, ölkədə demokratiyanın gələcəyi necə olacaq?

Dəyişikliyə hər kəs özündən başlamalıdır. Müxalifət fərqli olduğunu sübuta yetirməli, hakimiyyətdən fərqli olaraq, hər kəsin düşüncəsinə hörmətlə yanaşdığını sübuta yetirməlidir. Məhz bu yolla protest elektoratu müxalifətə rəğbətini açıq şəkildə nümayiş etdirəcək. Bu aksiomadır.

Siyasət yalnız ağ və qara rənglərdən ibarət olmur. Bu məntiqə zidd olardı. Sağlam düşüncə bilməyənlərin isə siyasətdə nə işi var?

İnsan haqları üzrə İşçi Qrup bərpa olundu

Avqustun 12-də Avropa Şurasının baş katibi Torbörn Yaqland Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə telefonla danışandan sonra bəyanat yayıb bildirmişdi ki, İnsan Haqları üzrə İşçi Qrupu yenidən təşkil ediləcək və bu quruma Avropa Şurasının nümayəndəsi də daxil olacaq. Oktyabrın 22-də həmin məsələ ilə bağlı Milli Məclisdə toplantı keçirilib və artıq İnsan Haqları üzrə İşçi Qrupu 6 ildən sonra fəaliyyətini bərpa edib.

Bu haqda xəbəri həmin gün səhər saatlarında Musavat.com-a bərpa prosesində müşahidəçi kimi iştirak edən "Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktoru Rauf Arifoğlu vermişdi.

Xatırladaq ki, 2005-2008-ci illərdə İnsan Haqları üzrə İşçi Qrupu fəaliyyət göstərmişdi. Qrupda hökumət, parlament nümayəndələri və hüquq müdafiəçiləri təmsil olunurdu.

Tədbiri Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Azərbaycan parlament nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov aparıb. Mövzuya dair Prezident Administrasiyasının şöbə müdiri Fuad Ələsgərov çıxış edib.

O deyib ki, İşçi Qrupu bərpası Azərbaycanın dövlət başçısı İlham Əliyev və Avropa Şurasının baş katibi Torbörn Yaqland arasında Azərbaycanda insan haqlarının müdafiəsi ilə bağlı bir neçə dəfə keçirilən müzakirələrin nəticəsidir: "Cənab Prezident hələ Avropa Şurasında çıxışı zamanı da demişdi ki, Azərbaycan iqtidarı vətəndaş cəmiyyəti ilə dialoqa hazırdır. Daha sonra AŞPA prezidenti xanım Ann Brasörle Azərbaycan prezidenti arasında telefon danışığı olub. Ümumi qərar belə olub ki, insan haqları üzrə vaxtilə yaradılmış İşçi Qrupu yenidən bərpa edilsin. Ümid edirik ki, işçi qrupu bərpası bu sahədə mövcud problemlərin müəyyən edilməsi və aradan qaldırılması üçün ciddi işlər görəcək". F.Ələsgərov deyib ki, Azərbaycan hakimiyyəti siyasi dustaq anlayışını qəbul etmir və ölkəmizdə siyasi dustaq yoxdur: "Azərbaycanda siyasi məhbuslar yoxdur, konkret cinayət əməllərinə görə məsuliyyətə cəlb edilmiş şəxslər var".

Onun sözlərinə görə, bu, hələ 2012-ci ildə AŞPA-nın yanvar sessiyasında bəzi xarici qüvvələr tərəfindən hazırlanmış qətnamə layihəsi uğursuzluqla nəticələnmədən öz təsdiqini tapmışdı: "Biz həmişə vətəndaş cəmiyyəti ilə dialoqa müdafiə etmişik və 2005-ci ildə yaradılmış işçi qrupu bu istiqamətdə çox böyük işlər görüb. Vaxtilə bizim söylədiyimiz nəticədə 177 məhbus azad edilib, lakin buna baxmayaraq AŞPA siyasi məhbuslar üzrə məruzəçi təyin etmək qərarına gəldi və işin icrasını məhz Kristofer Ştrasserə tapşırırdı, beləliklə də, qrupumuz öz işini dayandırmalı oldu".

Hakimiyyət böyük siyasi əfvə hazırlaşır? - şok gəlişmə

2008-ci ildə dayanan prosesə yenidən təkan verildi; AŞPA ilə Azərbaycan iqtidarı ciddi anlaşma əldə etdi; Prezident Administrasiyasının yetkilisi "dialoqa hazır və açıq", - dedi; "unikal qurum"un tam siyahısı bu yazıda...

F.Ələsgərov bildirib ki, Ştrasser ilk günlərdən başlayaraq, Azərbaycana qarşı əks mövqə tutub və onun fəaliyyəti problemin həllinə fayda verməyib: "Lakin İşçi Qrupu fəaliyyətinin bərpası Azərbaycanın daxilində bir çox məsələlərin həlli üçün böyük əhəmiyyət daşıyır. Bizə kənardan hansısa həmməruzəçilər lazım deyil, biz öz problemlərimizi kənardan yol göstərənlər olmadan da həll edə bilərik".

Yada salaq ki, Kristofer Ştrasser Azərbaycanda siyasi məhbuslarla bağlı geniş siyahı hazırlamışdı. Həmin siyahıda siyasi səbəblərlə həbs edilən şəxslərlə yanaşı, ölkədə terror aktları həyata keçirənlər, separatçılıqla məşğul olan şəxslərin də adları olub. Bu məqam Azərbaycanında siyasi məhbus probleminin tamamilə çözümlü üçün ardıcıl mübarizə apararaq QHT-lərlə Ştrasser arasında fikir ayrılığı yaratmışdı. Rəsmi Bakı isə bu məsələdə daha sərt mövqə sərgiləmişdi - AŞPA məruzəçisinin Azərbaycana gəlişinə qadağa qoyulmuşdu. Onu da vurğulayaq ki, bu məsələ iyun ayında Azərbaycan Avropa Şurası Nazirlər Kabinetinə sədrliyi rotasiya üsulu ilə təhvil alanda da gündəmə gətirilmişdi. O zaman AŞPA-nın bir sıra deputatları Azərbaycanda insan haqları ilə bağlı durumun narahatlıq yaratdığını ifadə et-

mişdilər. Sessiyada çıxış edən Azərbaycan dövlət başçısı iradlara cavab olaraq bildirmişdi ki, rəsmi Bakı məsələ ilə bağlı geniş tərkibli işçi qrupu yaradılmasına və cəmiyyətdə vətəndaş həmrəyliyinin bərpa edilməsinə hazırdır.

Toplantıda çıxış edən Səməd Seyidov bu faktı yada salaraq deyib ki, Azərbaycan tərəfi, o cümlədən də AŞPA İşçi Qrupu insan haqlarının bərpası üçün unikal mexanizm kimi yanaşır.

"Mediaforum"un məlumatına görə, toplantıda qrupun heyəti də formalaşdırılıb. Heyətə bu şəxslər daxildir: Prezident Administrasiyasının hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Fuad Ələsgərov, Prezident Administrasiyasının sektor müdiri və Azərbaycanın Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə səlahiyyətli nümayəndəsi Çingiz Əsgərov, Azərbaycanın Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi Rəfael Qvaladze, Prezident yanında Əfv Məsələləri Komissiyasının katibi Kəmalə İsmayılı, Baş Prokurorluğun nümayəndəsi İlqar Cəfərov, Ədliyyə Nazirliyinin nümayəndəsi Faiq Qurbanov, Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasında nümayəndə heyətinin rəhbəri, Milli Məclisin beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitə-

onları təhqir edib. Bu səbəbdən də onunla eyni masa arxasında oturmaq istəmirlər. Xədicə İsmayıl IQ üzvləri barədə belə bir ifadə işlədib: "Bu vaxt, əsəb və enerji deməkdir. Bu, səmimiyyətdən və dürüstlüyündən, yumşaq desək, bədgüman olduğum adamlarla bir masa arxasında əyləşmək deməkdir"...

Bununla da Xədicə İsmayılın təmsilçiliyi ilə bağlı qərar dəyişib. Jurnalist MM-in binasının qarşısında 1 saat gözləndi. O, bu barədə özünün sosial şəbəkədəki səhifəsində də yazıb. Jurnalist Prezident Administrasiyasına zəng edib, oradan isə X. İsmayılın tədbirə buraxılmamasına təəccübləniblər.

Toplantıda Fuad Ələsgərov Xədicə İsmayılın bağlı qərarın dəyişməsinə danışıb: "Qoy, əvvəlcə o özü kim olduğunu müəyyən etsin - hüquq müdafiəçisidir, yoxsa jurnalist?.. Biz hər kəslə, hətta xarici kəşfiyyatla işləyənlərlə də dialoqa hazırıq. Ancaq bağışlayın mənə, lap birinci gündən işçi qrupumuzu ləkələmək istəyən,

dustaq" adlandırılan məhbusların hamısı azad edilsin. O cümlədən, bir sıra ekspertlərin, o cümlədən də "Turan" İnformasiya Agentliyinin direktoru Mehman Əliyevin haqqında israrla danışdığı "siyasi açılıma" start verilir. İqtidar bir daha hər kəsə nümayiş etdirdi ki, o, kimsənin tələbi və iradəsi ilə deyil, özünün qərarı ilə hərəkət edir və edəcək. İstənilən halda, mən ümid edirəm ki, yaxın zamanlarda ciddi proseslərin şahidi olacağıq".

İşçi qrupun üzvü Novella Cəfəroğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qurumun bərpasını olduqca müsbət hadisə adlandıraraq: "2005-2008-ci illərdə işçi qrupu olduqca səmərəli işləyib, 177 məhbusun azadlığa çıxmasına nail olub. Hesab edirəm ki, işçi qrupu fəaliyyətini bərpa etməsi bu sahədə ciddi dəyişikliklərə səbəb olacaq. Üstəlik budəfəki işçi qrupu işini yalnız siyasi məhbuslarla məhdudlaşdırmayacaq, insan haqları ilə bağlı bütün məsələlər bizim gündəməmizdə olacaq. Dünən bizim Avropa Şurasının nümayəndəsi Aleksandr Gesselə 4 saat müzakirələrimiz oldu, bütün xırdalıqları müzakirə etdik, dəqiqləşdirdik. Yaxın günlərdə qrup işə başlayacaq. Ümid edirik ki, ən yaxın zamanda Azərbaycanda insan haqları ilə bağlı problemləri çözməyə başlayacağıq".

İşçi qrupda təmsil olunan digər hüquq müdafiəçi Səidə Qocamanlı isə düşünür ki, proses ölkədə siyasi məhbus probleminin çözümləməyə yönəlib: "Budəfəki işçi qrupu fəaliyyəti 2008-ci ildəki işçi qrupu fəaliyyətindən geniş olacaq. Öncəki işçi qrupda danışıqların masasına hüquq müdafiəçiləri və hökumət strukturlarının təmsilçiləri əyləşdirilərsə, bu dəfə işçi qrupda üçüncü tərəf kimi Avropa Şurası baş katibi Torbörn Yaqlandın təyin etdiyi Avropa Şurasının siyasi işlər üzrə departamentinin direktoru Aleksandr Gessel də təmsil olunacaq. Bugünkü toplantıdan çox böyük ümidlərə ayrılmıyıq. Söhbət olduqca konstruktiv, obyektiv keçdi. Tərəflər bir-birini sonadək dinlədi, hər birimizə imkan yaradıldı ki, fikirlərimizi səsləndirək, təkliflər verək. Hiss elədim ki, Azərbaycan rəsmiləri insan haqları ilə bağlı problemləri çözməkdə qərarlıdır. Söhbət yalnız siyasi məhbuslarla bağlı problemlərdən yox, insan haqları ilə bağlı kompleks məsələlərdən gedir. Hüquq müdafiəçilərinə gələn bütün şikayətlər bu qrupun müzakirəsindən keçərək öz həllini tapa bilər. Mən ümid edirəm ki, Avropa Şurasının yanvar sessiyasına qədər siyasi məhbuslar azadlığa çıxacaq".

Səidə Qocamanlı deyir ki, yaxın zamanlarda işçi qrupu prioritetlərini müəyyən edəcək: "Yəqin ki, növbəti toplantı noyabr ayında olacaq. Proses qrup üzvlərinin çəvikliyiindən asılı olacaq. Yəqin ki, öncə 24 nəfərlik siyasi məhbus siyahısına baxacağıq. Həmin siyahıda cəzalarının böyük hissəsini çəkənlər, səhətdə problem olan, əfvlə bağlı müraciət yazan məhbuslar var. Bundan başqa, Avropa Məhkəməsinin azad edilmələri haqqında qərar çıxardığı məhbuslar - Əli İnsanov, İlqar Məmmədov var. Bu siyahıda olan insanların tezliklə azad ediləcəyi gözlənilir".

□ **Aygün MURADXANLI**

Bələdiyyə möcüzəsi

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Mərkəzi Seçki Komissiyası xəbər verir ki, oktyabrın 22-dən bələdiyyə üzvlüyünə namizədlərin verilməsi başlanmışdır. Hazırda hadisə yerində olan müxbirimiz bu bələdiyyənin nə mənə verdiyini araşdırmaqdadır.

Bu işi MSK adından xəbər verdikləri üçün güman edə bilirik ki, bu da prezident və deputatlar kimi nə sə dövlət qurumudur. Əks halda MSK-nın nəyinə gərəkdir xalqa məlumat ötürsün? Doğrudan da bizə yaxşı əyandır ki, prezident və deputatları MSK seçir. Eyni zamanda biz bunların funksiyalarını da bilirik.

Misal üçün, prezident bütün ölkəyə nəzarət etmək üçün təsis edilən bir vəzifədir, əsasən respublika quruluşunda olan dövlətlərdə vardır.

Deputatlar isə cənab prezidentin göndərdiyi qanunları səsə qoymaqdan ötrü yaradılmışdır. Yeni, bunlara o qədər ehtiyac yoxdur, ancaq qanunlar da yemək-içmək dəmə qoyulan kimi səsə qoyulanda daha yeməli olur, camaat gözüne təpir. Bizim xalq qanunları məhz deputatlar səsə qoyduğu üçün qəbul edir, yoxsa qanunsuzluq baş alıb gedər. Keçən il bir qanun səsə qoyulmamışdı, ortalıqda qalib öldü.

Nəhayət, gələk bu bələdiyyənin üzərinə. Yuxarıda sadaladım, gördüyünüz kimi ölkəmizdə hər kəsin bir işi-gücü var, ancaq kimsə bələdiyyənin nə olduğunu anlamır. Yoxlamaq üçün küçədə əhali arasına sorğu keçirtmişəm, inanmayan bələdiyyə olsun!

Rəyini soruşduğum respondentlərdən pensiyaçı Qənbər dayı bildirdi ki, bələdiyyə torpaq maklellərinə deyilirdi, ancaq indi torpağı icra hakimi satır, o üzədən dəqiq sözü yoxdur. Qənbər dayı ilə sağollaşıb üz tutduğ nəvəsi Güldəstə ilə mədəniyyət və istirahət parkında dombalaq aşan el ağbirçəyi Gülbəstə xalaya. Gülbəstə xala səyyar mikrofonumuza belə dedi: "Ağrın alım, bələdiyyə zibil daşyana deyilir".

Gənc insan, ASDFGHIOU universitetinin tələbəsi, minnətdarlıqla ildə 3 min manat təhsil haqqı verib qarnında dəftərlə elm yollarında özünü həlak edən Zəfərbala Dəftərquliyev "bələdiyyə nədir" sualımıza "Mən burda yaşamıram, siyasətə qarışmıram, cənab prezidenti dəstəkləyirəm, sən Allah, o mikrofonu o yana elə" cavabını verdi.

Başqa bir gənc, ərə getdiyi üçün dərhal qaşını alıb gün işığına çıxmış Qansu Alsu qızı Balsuyeva dedi ki, bələdiyyə nəse maska növüdür, üzə yaxırlar.

Respondentlərin yaş tərkibi haqda da burda qısa haşiyə çıxmaq lazımdır. Məsələn, nisbətən yaşlı adamlar bələdiyyənin nəse insan vəzifəsi olduğunu müəyyən qədər xatırlayırdılar, lakin gənclər və orta yaşlı insanlar bunu qeyri-canlı aləmə aid edirdilər. "Bələdiyyə nədir" sualımıza verilən cavablar arasında ən çox səslənənlər siyahısına baxsanız özünüz əmin olarsınız: "Bəddua növüdür, elə-belə şeydir, həbele şeydir, arvad corabıdır (?-Z.H.), təzə helikopter markasıdır, dinozavr adıdır, karatedə hücum hərəkətidir, xiyar sortudur, Ebola virusudur" və sairə.

Elə Beyleqandan Badamdara dana gətirən milli qəssab Nemət Hübət oğlu Millətov da sualımıza belə cavab verdi: "Bələdiyyə bruselyoz, qarayara, dabaq kimi heyvan xəstəliyi növüdür, ancaq yolda qayılərə çox pul veririk, xahiş edirəm bunu əlaqədar təşkilatlara çatdırın".

Mən də Nemət müəllimin arzusunı yerinə yetirirəm, "qayılərdən" xahiş edirəm Nemət müəllimin danalarını şəhərə buraxsınlar.

Kəçmiş deputat İkrəm İsrailin oğlunun toyuna iqtidar-yönümlü şəxsləri dəvət etməsi ətrafında yaranan narazılıq səngimək bilmir. Sosial şəbəkələrdə AXCP üzvləri açıq şəkildə Müsavat funksionerini hakimiyyətə işləməkdə ittiham edirlər.

İkrəm İsraili ittiham edənlər əsas səbəb kimi, YAP-çı deputat Aydın Mirzəzadənin toyda iştirakını göstərir. Hər iki şəxsin məclisdə çəkirdikləri şəklə paylaşaraq tənqid və təhqirlər səsləndirirlər. İkrəm İsrail və Aydın Mirzəzadə mətbuata açıqlamalarında onları tənqid edənləri sət şəkildə qınayıblar.

İkrəm İsrailə bir dövrde parlamentdə təmsil olunmuş Pənah Hüseyn xeyir və şər işlərində siyasi mənsubiyyətin əsas götürülməsini doğru hesab etmədiyini bildirdi: "Dəvət edənlə olan münasibətə baxır. Siyasətçi olub-olmaması əsas götürülməməlidir. Siyasi mənsubiyyəti də önəmli deyil".

İqtidaryönlü deputat Zahid Oruc bu cür fikir səsləndirən AXCP üzvlərini "Taliban təfəkkürlü adamlar" adlandırdı: "Siyasi mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, müxtəlif mühitlərdə insanların münasibətləri formalaşır. Bu hər cür şəraitdə ola bilər. Ümumiyyətlə, xeyir işlərə dəvət olanda qarşıya məqsəd qoyulmur ki, yalnız tanıdıqlarını dəvət etməlisən. Seçim əsasında olur. Belə dəvətləri süngü ilə qarşılayan insanlar ola bilsin ki, Əfqanıstan müxalifəti deyillər, amma onların təfəkküründə talibançılığın oturmasından əminəm. Bu insanların təfəkkürü qara zehniyyətdir. Bu təfəkkürlə hakimiyyət uğrunda mübarizə

"AXCP-də "Taliban təfəkkürlü adamlar" var"

"İqtidar müxalifətin toyuna getməlidirmi" sualı ətrafında polemika səngimir

aparılır? Bu bolşevizmdən də daha təhlükəlidir. İŞİD-in bir qədini daşqalaq etməsi ilə bunlar arasında heç bir fərq yoxdur. Sizlər nə haqla 1937-ci ildə insanların bir-birindən fərqləndirilməsini, çıxış edilməsini qınayırsınız? Hamı onların maddi kontekstini çox gözəl bilir. Artıq miflərlə yaşadığımız zamanlar arxada qalıb. Əli Kərimli çevrəsinin gerizəkəlliyi insanları düşündürməlidir. Onlar doğrudan da iqtidar olmaq istəyirlər? İnsanları siyasi mənsubiyyətinə görə fərqləndirənlərdən dövlət idarə edən olmaz. Onların çevrəsində olan Cəmil Həsəni xeyir işinə müxtəlif çevrələrdən olan insanları hansı prinsiplərlə dəvət etmişdi? Bunları

düşünmürlər. İndi İkrəm İsrail üzərindən hərəkətə keçiriblər. Bunlar Əli Kərimlinin qara zehinli insan olmasına işarədir. Çox insanlarla siyasi müstəvidə polemikalarımız olub. Lakin bunu xeyir və yas işlərinə aid etməmişik. Şəxsi münasibətlər tamam başqa anlayışdır. Biz hər zaman istər debat istərsə də, diskussiyalar olsun, daim öz əqidəmiz uğrunda mübarizə aparmışıq. Belə də olmalıdır. Siyasi mədəniyyətdən geri qalmış, feodal təfəkkürü ilə yaşayan insanlar bunu anlaya bilməzlər".

ADP sədri Sərdar Cəloğlu Azərbaycanda siyasi mədəniyyətin aşağı səviyyədə olduğunu qeyd etdi: "Bir çox insanlar çalışır ki, siyasəti

məişət, şəxsi münasibətlər səviyyəsinə çatdırsın. Ümumiyyətlə, Azərbaycanda siyasi mədəniyyət çox aşağıdır. İqtidarın özündə də belə insanlar var ki, müxalifətçiliyi şəxsi düşmənçilik kimi qəbul edirlər. Müxalifət və iqtidar bu mənada eyni təfəkkürə malikdir. İqtidar və müxalifət liderləri bu istiqamətdə addımlar atmalı idilər. Şəxsin mən hakimiyyətdə münasibətim olan bir şəxs olarsa, həmin şəxsin toyunda, yasında iştirak edərim. Eyni zamanda toyuma dəvət edərim. Bu əslində iqtidar-müxalifət arasında dialoqun altı yapısıdır. Cəbhəçilərin bu hərəkətini yanlış hesab edirəm. Toya kimsə getdisə, nə baş verdi? Getməzsə nə baş verəcək? AXCP rəhbərliyi bəyanat verir ki, biz siyasi dialoq tərəfdarıyıq. Adama dəyərlər ki, dialoq tərəfdarısansa, insanların şəxsi münasibət qurmalarına niyə belə reaksiya verirsiniz? Türkiyədə Ərdoğan xəstələnəndə bütün müxalifət liderləri onu ziyarət etdilər. Azərbaycan müxalifəti bundan nümunə götürməlidir. Partiyalar xalqın nə iliyətdir. İnsanlar partiyaları şəxsləşdirməməlidir".

□ **Cavansir ABBASLI**

Müsavatdan Əli Kərimlinin müaviniyə sət cavab verildi

"Fuad Qəhrəmanlı anti-Müsavat kampaniyasında Əli Kərimlinin sözcüsü kimi böyük səhvə yol verib"

AXCP sədrinin müavini Fuad Qəhrəmanlı Müsavat Partiyasını və müsavatçıları iqtidarın ətəyində olanlar adlandırdı. **AXCP-çilərin isə meydana olduğunu deyib.**

F.Qəhrəmanlının iddiaları Müsavatda qəzəblə qarşılanıb. **Müsavat Məclisinin üzvü Səxavət Soltanlı** "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, Müsavatı və müsavatçıları hakimiyyətlə hansısa formada əlaqələndirmək həm güllüncüdü, həm də hakimiyyətin siyasətini həyata keçirməkdir. Müsavat Partiyası demokratiyaya və prinsiplərinə ən sadıq siyasi partiyadır: "Fuad Qəhrəmanlı tipli insanların əsas fəaliyyətləri Müsavatı qarşı fəaliyyət göstərməkdən ibarətdir. Bunu bugünlərdə AXCP-dən istefa vermiş hörmətli Şakir Abbasov da çox düzgün ifadə edib ki, AXCP rəhbərliyi hakimiyyətə qarşı

yox, Müsavata qarşı mübarizə yolunu tutub. Şakir bəy mətbəxə daha yaxından bələd olan şəxs kimi dəqiq ifadə edib.

Hər kəsə, hətta Fuad Qəhrəmanlıya da etiraf etməsə də bəllidir ki, Müsavatın əsas hədəfi hakimiyyət, əsas məqsədi demokratiyanın qurulmasına nail olmaqdır. Bəzi təşkilat və şəxslər istedikləri mövqeyi tutma bilməməsinin səbəbkarı kimi Müsavatı görürsə bu doğru deyil. Onlar yaxşı olar ki, öz işləri ilə məşğul olsunlar. Bir siyasi partiyanın digər siyasi partiyaların fəaliyyətini qiymətləndirməsi ədalətli olmaldır. Bu məsələlərdə Müsavat haqqında söz demək, qiymətləndirmək sırasında ola bilər.

Səxavət Soltanlı

cək ən sonuncu şəxslərin sırasında belə, Fuad Qəhrəmanlı adlı şəxs yoxdur".

S.Soltanlı qeyd etdi ki, yaxşı olar cəbhəçilər öz fəaliyyətlərini hakimiyyətlə münasibətlərə həsr etsinlər: "Bütün bu kimi diskussiyaları hər zaman məqsədli şəkildə açanlar və prosesi izləyənlər hər zaman sonda Müsavatın haqlı və

doğru siyasət göstərdiyini qəbul ediblər. Fuad Qəhrəmanlı artıq antmüsavat kampaniyasında Əli Kərimlinin sözcüsü kimi çox böyük səhvə yol verib. Ağıllı olsun, boş və mənasız söhbətlər etmək əvəzinə gedib kitab oxusun".

AXCP sədrinin sabiq müavini, bir müddət əvvəl AXCP-dən istefa vermiş Asaf Quliyev isə iki aparıcı müxalifət partiyasının arasındakı gərginlik haqda müraciət yayıb. Həmin müraciətdə deyilir ki, hər hansı bir partiyanın yanlış bir hərəkəti bütün müxalifət üçün zərbə sayılır: "Məhz bunun nəticəsidir ki, son illər geniş xalq kütləsi müxalifətdən kənarda dayanır və onun təşkil etdiyi aksiyalarda iştirak etmir. Təəssüf ki, son zamanlar AXCP ilə Müsavat arasında gedən qarşıdurma və təhqirlər cəmiyyətin müxalif düşərgəyə olan münasibətini mənfi mənada daha da artırır. Düzdür, bu partiyalar hazırda eyni blokda siyasi fəaliyyət göstərməsələr də, gələcəkdə milli məsələdə bir sırada dayanıb bilərlər. Bunu unutmamalıdır. Hər iki partiya rəhbərliyi mətbuatda, sosial şəbəkələrdə bu cür qarşıdurmalara son vermək üçün ciddi addımlar atmalıdır. Biz istəsək də, istəməsək də bir yerdə yaşamağa və mübarizə aparmağa məhkumuq".

□ **E.SEYİDAĞA**

“Siqaretin bahalaşması üçün Azərbaycanda zəmin yoxdur”

Lakin ekspertlərin məsələyə baxışı birmənalı deyil...

Ötən gün mediada siqaretin qiymətinin artacağı haqqında yayılan xəbərlər ictimaiyyətdə ciddi rezonans doğurub və narazılıqlara səbəb olub. Xəbərlərdə qeyd edilir ki, gələcəkdə Azərbaycanda siqaretin və bütün məhsullarının qiymətinin bahalaşacağı tam realdır.

Bu fikri “European Tobacco Batu” ASC (ETB) bütün şirkətinin İdarə Heyətinin sədri Rəfət Quliyev bir qutu siqaretin qiymətində aksiz payının 70 faizədək (ƏDV nəzərə alınmaqla) artırılmasını nəzərdə tutan tütüne qarşı mübarizə üzrə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Çərçivə Konvensiyası ilə bağlı bu yaxınlarda qəbul edilən qərarı şərh edərkən deyib.

Bəs məcburi istehlak məhsullarında sayılan siqaretin bahalaşması hansı nəticələrə səbəb olacaq? Qiymət artımı siqaret aludəçilərinin gündəlik xərclərini artıracaq, yoxsa onları bu zərərli vərdəşdən çəkindirməyə xidmət edəcək?

“Yeni Müsavat” a açıqlama verən iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov öncə siqaretin bahalaşması üçün iqtisadi zəminin olmadığını dedi: “Dünya bazarında hazırda siqaretin qiymətinin artması müşahidə edilmir. Nəzərə alsaq ki, neftin ucuzlaşması ilə bağlı sənaye məhsullarının istehsalında xərclərin azalması müşahidə edilir. Bu baxımdan biz dünya bazarında siqaret də daxil olmaqla, sənaye məhsullarının ucuzlaşmasını müşahidə edirik.

Bunun əksinə olaraq, Azərbaycanda siqaretin qiymətinin artacağı gözlənilir. Siqaret məcburi istehlak olunan məhsullar qrupuna daxildir olduğu üçün, bu faktordan istifadə edib tez-tez siqaretin qiymətini artırır. Bu da nəticədə siqaret aludəçilərinin gündəlik xərclərini artmasına gətirib çıxarır. Bizim hesablamalarımız göstərir ki, siqaret çəkən şəxs orta hesabla bir il ərzində siqaretdə 600 manat vəsait xərcləyir. Əvvəlki illərdə bu rəqəm nisbətən aşağı idi və siqaretin bahalaşması ilə xərclərin miqdarı da artır”.

Iqtisadçı onu da qeyd etdi ki, Azərbaycanda siqaretdə tətbiq olunan aksiz vergisi, dünya bazarı ilə müqayisədə daha azdır: “Azərbaycanda siqaret istehsalına 12,5 faiz aksiz vergisi tətbiq olunursa, Avropa ölkələrində bu, 50-60 faizə qədər yüksəlir. Verginin aşağı olmasının baxmayaraq, Azərbaycanda zaman-zaman siqaretin qiyməti qalxdır. Bu baxımdan siqaret çəkən insanların gündəlik xərclərini arzuolunan deyil. Dünya bazarında siqaretin qiyməti dəyişməyib, eləcə də siqaret istehsalında xərclərdə heç bir dəyişiklik olmayıb. Deməli, siqaretin bahalaşması üçün iqtisadi zəmin yoxdur. Bu tendensiya birmənalı şəkildə siqaret istehsal edən və ya idxalı ilə məşğul olan şirkətlərin gəlirlərinin artmasına hesablanıb”.

Aqrar sahə üzrə ekspert Vahid Məhərrəmov bildirdi ki, ölkəmizdə siqaret istehsalında istifadə olunan komponentlərin bir hissəsi xarici ölkələrdən gətirildiyi üçün orada baş verən proseslər yerli qiymətlərə təsirini göstərir: “Azərbaycana gətirilən siqaretin maya dəyəri ilə satış qiyməti arasında fərq çoxdur. Ucuz qiymətə gətirilən siqaretlər bir neçə dəfə baha satılır. Bu da şəffaflığın olmamasından və monopoliyadan xəbər verir. Ölkəmizdə siqaret istehsalı və satışı bir qrup inhisarçının əlindədir. Bu səbəbdən də siqaretin maya dəyəri, çəkilən xərclər və əldə olunan gəlirlər ictimaiyyətdən gizlədir. İnhisarçı şirkətlər xammal çatışmazlığını, onun qiymətinin baha olmasını bəhanə edib, siqaretlərin qiymətlərini artırır”.

Psixoloq Azad İsayev isə siqaretin qiymətinin artmasını müsbət dəyərləndirdi və bunun zərərli məhsuldan istifadəni azaldacağını vurğuladı: “Ümumiyyətlə, Azərbaycanda siqaretin qiyməti digər ölkələrlə müqayisədə xeyli ucuzdur. Qiymətin ucuz olması da siqaret çəkənlərin sayının artmasına gətirib çıxarır. Aldadıcı fikirdir ki, siqaret çəkmək insanı sakitləşdirir. Bu, sadəcə bir məşğuliyyətdir və insanın fikrini əsas məsələdən yayındır. Reallıqda isə nikotinin heç bir sakitləşdirici təsir yoxdur. Qiymətin qalxması ilə siqaret çəkənlərin sayı azalacaq, aludəçilər çəkdiqləri siqaretin sayını azaldacaqlar”.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

2005-2013-cü illər ərzində Azərbaycan Respublikası ərazisində və Bakı şəhərində 500 - dən artıq irili-xırdalı səhiyyə müəssisələrində təmir tikinti işləri aparılıb.

Bu barədə Səhiyyə Nazirliyinin səhiyyə obyektləri şəbəkəsinin inkişafının planlaşdırma şöbəsinin müdiri Əli Abbasov məlumat verir. Onun sözlərinə görə, bu müddət ərzində “Bakı şəhərinin qəsəbələrində 2006-2007-ci illər üzrə sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair Tədbirlər Proqramı” üzrə Zirə qəsəbəsində Sağlamlıq mərkəzi, Zabrat Diaqnostika mərkəzi, Türkan qəsəbəsində Vərəm sanatoriyası, Xocasən, Zığ qəsəbələrində sağlamlıq mərkəzi üçün yeni binalar və sair obyektlər inşa edilmiş və ya təmir olunaraq, müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz edilmiş.

“2011-2013-cü illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrində sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı” çərçivəsində isə onlarla (51 səhiyyə müəssisəsində) xəstəxana və poliklinikalarda təmir-tikinti işləri başa çatdırılmış və əhalinin istifadəsinə verilib: “Bunlardan M.Əfəndiyev adına 2 №-li Şəhər Klinik Xəstəxanası, M.Ə.Rəsulzadə qəsəbəsində 6 №-li Birləşmiş Şəhər Xəstəxanası, B.Eyvazov adına Elmi-Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutu, 5 №-li Birləşmiş Uşaq Yoluxucu Xəstəxanası, Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimlərin Təkmilləşdirilməsi İnstitutunun Cərrahiyyə Klinikası, Nərimanov rayonunda Uşaq Bərpa Müalicə Mərkəzi və sair müəssisələrin təmiri, işlərini göstərmək olar”.

Ə.Abbasov deyib ki, “2014-2016-cı illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrində sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı” nda Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən 18 səhiyyə müəssisəsində təmir tikinti işlərinin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulub. Hazırda bu işlərin layihə smeta sənədləri hazırlanır.

Şöbə müdiri regionlar üzrə görülən işlərdən də bəhs edib: “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı(2004-2008-cü illər)” çərçivəsində bir sıra tibb müəssisələri yüksək səviyyədə təmir olunub. Belə ki, Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi, Klinik Tibbi Mərkəz, Respublika Perinatal Mərkəz, Gədəbəy, Hacıqabul, Ağstafa, Naftalan, Şamaxı, Zaqatala, Yardımlı və Səlyan Rayon Mərkəzi Xəstəxanaları, Şirvan Şəhər Mərkəzi Xəstəxanası, Horadiz Qəsəbə Xəstəxanası, Göyçay Uşaq Xəstəxanası, Gəncə Regional Perinatal Mərkəzi, Bərdə Doğum Evi, Sumqayıt Şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanası, Bərdə və Quba Vərəm Əleyhinə Dispanseri binalarının təmiri başa çatdırılaraq istismara təhvil verilib.

Eyni zamanda ölkədə Respublika Milli Onkoloji Mərkəz, Talassemiya Mərkəzi, Bərdə Uşaq Xəstəxanası, Kürdemir Mərkəzi Poliklinikası, Hacıqabul Uşaq Tibb Mərkəzi, Yevlax Uşaq Xəstəxanası, Oğuz və Göygöl Rayon Mərkəzi Xəstəxanaları tikilib.

Ə.Abbasov “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” çərçivəsində həyata keçirilən təmir-tikinti işlərindən də bəhs edib və bunları bildirdi: “Ağcabədi, Cəlilabad, Yevlax, Tovuz, Göygöl, Daşkəsən, Şabran Rayon Mərkəzi Xəstəxanaları, İsmayılida Lahıc, İvanovka kənd xəstəxanası, Şəkide Aşağı Göynük, Qaxda Əlibəyli kənd xəstəxanası, Şorsulu Rayonlararası Psixiatriya Xəstəxanası, Yevlax şəhərində 50 çarpayılıq Ağciyər Vərəmi Xəstəxanası, Ağdaşda Qolqəti, Ərəbovacı, İsmayılida Topçu, Tircan, Qaxda Güllük, Şəkide Baş Göynük kənd həkim məntəqələrinin tikintisi həyata keçirilib. Həmçinin Şəki Regional Perinatal Mərkəzi, Astara, Lənkəran, Xaçmaz, Beyləqan, İmişli, Saatlı, Kürdemir, Tərter Rayon Mərkəzi Xəstəxanaları, Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimlərinin Təkmilləşdirilməsi İnstitutu, Sumqayıt 1 sayılı Şə-

hər Xəstəxanası, M.A.Topçu-bağov adına Elmi Cərrahiyyə Mərkəzi, Angioloji və Mikro-cərrahiyyə Mərkəzin binaları təmir olunub, tibbi avadanlıqlarla təchiz olunduqdan sonra istismara verilib. Bakı Sağlamlıq Mərkəzinin tikintisi,

avadanlıq və inventarlarla təchiz olunaraq istismara təhvil verilib. Cari ilin sonunadək Buzovna qəsəbəsində yerləşən Respublika Uşaq Sanatoriyası Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutu, Masallı rayonu Boradigah Qəsəbə Sahə

Ölkədə tikilən və təmir olunan səhiyyə obyektlərinin siyahısı açıqlandı

Şöbə müdiri Əli Abbasov:

“2015-ci ildə 62 səhiyyə müəssisəsində təmir-tikinti işlərinin aparılması planlaşdırılır, 25 müəssisənin istismara təhvil verilməsi planlaşdırılır”

kezi, Yevlax Uşaq Xəstəxanası, Oğuz və Göygöl Rayon Mərkəzi Xəstəxanaları tikilib.

Ə.Abbasov “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” çərçivəsində həyata keçirilən təmir-tikinti işlərindən də bəhs edib və bunları bildirdi: “Ağcabədi, Cəlilabad, Yevlax, Tovuz, Göygöl, Daşkəsən, Şabran Rayon Mərkəzi Xəstəxanaları, İsmayılida Lahıc, İvanovka kənd xəstəxanası, Şəkide Aşağı Göynük, Qaxda Əlibəyli kənd xəstəxanası, Şorsulu Rayonlararası Psixiatriya Xəstəxanası, Yevlax şəhərində 50 çarpayılıq Ağciyər Vərəmi Xəstəxanası, Ağdaşda Qolqəti, Ərəbovacı, İsmayılida Topçu, Tircan, Qaxda Güllük, Şəkide Baş Göynük kənd həkim məntəqələrinin tikintisi həyata keçirilib. Həmçinin Şəki Regional Perinatal Mərkəzi, Astara, Lənkəran, Xaçmaz, Beyləqan, İmişli, Saatlı, Kürdemir, Tərter Rayon Mərkəzi Xəstəxanaları, Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimlərinin Təkmilləşdirilməsi İnstitutu, Sumqayıt 1 sayılı Şə-

Tibb Universitetinin Terapiya və Cərrahiyyə korpuslarının tikintisi də həyata keçirilib.

“Böyük fərəh hissi ilə qeyd etmək lazımdır ki, Bakı Sağlamlıq Mərkəzi, Tibb Universitetinin Terapiya və Cərrahiyyə korpuslarının, Respublika Milli Onkoloji Mərkəz, Talassemiya Mərkəzi, Ağcabədi Rayon Mərkəzi Xəstəxanası, Yevlax Mərkəzi Rayon Xəstəxanası, Cəlilabad Rayon Mərkəzi Xəstəxanası, Lənkəran Rayon Mərkəzi Xəstəxanası, 1 №-li Sumqayıt Şəhər Xəstəxanası, Astara Rayon Mərkəzi Xəstəxanası və bir çox digər səhiyyə obyektlərinin rəsmi açılışlarında möhtərəm Prezidentimiz iştirak edib”.

Ə.Abbasov cari ildə görülən və planlaşdırılan işlərdən də bəhs edib: “2014-cü ildə 43 səhiyyə müəssisəsində təmir tikinti işləri aparılmaqdadır. İsmayıl Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında təmir işləri başa çatdırılaraq istismara təhvil verilib. Yeri gəlmişkən, rəsmi açıqlışda möhtərəm prezidentimiz də iştirak edib. 3 obyektde - Saatlı, Sabirabad və Qubada yeni yaradılmış tibb kollecləri üçün binalar təmir olunub,

Xəstəxanası, Masallı Rayonu Kalinovka Kənd Sahə Xəstəxanası obyektlərində təmir işləri başa çatdırılaraq istismara təhvil verilecək. Quba, Naftalan, Qobustan, Rayon Mərkəzi Xəstəxanalarının tikintisinə başlanılıb. Gəncə, Lənkəran, Şəki və Kürdemirdə Psixiatriya xəstəxanalarının tikintisi, Qubada isə Psixonevroloji Reabilitasiya Mərkəzinin təmiri üzrə işlər davam etdirilir”.

Nazirlik rəsmisi gələn il həyata keçiriləcək layihələrdən də bəhs edib: “2015-ci ildə 62 səhiyyə müəssisəsində təmir tikinti işlərinin aparılması planlaşdırılır, 25 müəssisənin istismara təhvil verilməsi gözlənilir. Bunlardan Səhiyyə Nazirliyinin Tibbi Reabilitasiya Mərkəzi, Akademik M.Ə.Mirqasımov adına Respublika Klinik Xəstəxanasının I korpusunu, Professor Gindes adına Respublika Uşaq və Yeniyetmələr üçün Vərəm Xəstəlikləri Sanatoriyasını, Respublika Narkoloji Dispanserini, Gəncə şəhərində Abbas Səhhet adına Xəstəxananın, “Elmi Tədqiqat bərpa İnstitutunu, Mingəçevir Şəhər Mərkəzi Xəstəxanasını, Neftçala, Ağsu, Zərdab, Göyçay, Rayon Mərkəzi Xəstəxanalarının gətirmək olar”.

Ə.Abbasov səhiyyə müəssisələrindən birinin tikintisi haqqında daha ətraflı məlumat verdi: “ABŞ Hökuməti Müdafiə Departamenti Təhlükənin Azaldılması üzrə Müdafiə Agentliyi ilə Azərbaycan hökuməti arasında bağlanmış çətin sazişin əsasında Bakı şəhərində 8-ci km qəsəbəsində Mərkəzi Referens Laboratoriyasının tikintisi davam edir. Mövcud S.İmaməliyev adına Respublika Taun Əleyhinə Stansiyasının gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcəyi bu laboratoriyada müasir müayinə üsullarının tətbiqi ilə qara yara, vəba, taun, brisül-yoz, quş qripi, hemorragik qızdırmalar kimi xüsusi təhlükəli yoluxucu xəstəliklərin müayinəsi aparılacaqdır. Bu obyektde işləyəcək tibbi personal mütəmadi olaraq treyninqlərdə iştirak edirlər. Dünya standartlarının tələblərinə uyğun olaraq tikilən bu obyektin istismara təhvil verilməsi 2015-ci ilin sonuna planlaşdırılır”.

Azərbaycan, Fransa və Ermənistan prezidentlərinin görüşünə sayılı günlər qalır. Oktyabrın 27-də Fransada bu ölkənin prezidenti Fransua Ollandın təşəbbüsü ilə ölkə başçıları Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı müzakirə aparacaqlar.

Bu görüşdə münaqişənin həlli istiqamətində konkret nəticələr əldə ediləcəyinə ümidlər böyükdür. Ekspertlər Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan prezidentlərinin Soçi görüşündən sonra Qarabağ probleminin sülh yolu ilə həlli yönündə danışıqların yeni mərhələsinin başladığını bildirirlər. Həmsədrərin, beynəlxalq təşkilatların təmsilçilərinin dediklərindən də belə başa düşülür ki, danışıqların yeni mərhələsi Fransa görüşündə daha aktiv frazaya keçə bilər.

Maraqlı məqamlardan biri də odur ki, prezidentlərin Fransa görüşü ərəfəsində həmsədr ölkələrin təmsilçiləri, beynəlxalq qurumların rəhbər şəxsləri həyəcanlı bəyanatları bir-birinin ardınca düzüblər.

"Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin Parisdə qarşıdakı görüşü Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinin alternativsizliyini göstərməyi nəzərdə tutur". Trend-in Ermənistan mətbuatına istinadən verdiyi məlumata görə, bunu Fransanın Ermənistandakı səfiri Anri Reno prezidentlərin yaxın vaxtlarda keçiriləcək görüşünü şərh edərkən deyib.

Fransalı diplomat xatırladı ki, Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşünün keçirilməsi ilə bağlı təşəbbüs Prezident Fransua Olland tərəfindən onun may ayında İrəvan və Bakıya səfəri zamanı səsləndirilib.

Səfir qeyd edib: "Fransa Prezidentinin təşəbbüsü qəbul edildi və görüş yaxın günlərdə Parisdə keçiriləcək. Təfərrüatlara varmadan yalnız onu qeyd edirəm ki, bu görüş Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli yolunun axtarışları üzrə danışıqların məzmununa yeni təkən verməyə yönəlib. Bundan başqa, tərəflərin etimad ab-havası yarada bilmələri vacibdir. Görüş dinc danışıqların alternativini olmaması ilə bağlı bu vacib vəziyyətin bir daha təsdiqlənməsini nəzərdə tutur".

Bu arada Almaniyanın xarici işlər naziri Frank-Valter Ştaynmayerin bölgəyə səfəri də diqqət çəkir. O öncəyə Bakıya gələcək, daha sonra İrəvana yollanacaq. Müzakirələrdə təbii ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması yollarını müzakirə edəcək.

Oktyabrın 23-də Ştaynmayer Bakıya gələcək. Burada onun ölkənin rəsmi şəxsləri ilə görüşləri planlaşdırılıb. Sonra Almaniya XİN rəhbəri İrəvana gedəcək və Prezident Serj Sarkisyanla görüşəcək...

Almaniyanın XİN başçısından əvvəl isə Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Herbert Salberin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Azərbaycana gəlib. Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Herbert Salberin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

XİN-in mətbuat xidmətindən Trend-ə verilən məlumata görə, görüşdə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında əlaqələr və Şərqi Tərəfdaşlığı proqramı çərçivəsində əməkdaşlıq və Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı gedən proseslər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan Baş nazirinin müavini, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Beynəlxalq Humanitar Yardım üzrə Respublika Komissiyasının sədri Əli Həsənov da Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Herbert Salberin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Dövlət Komitəsindən Trend-ə verilən məlumata görə, Ə.Həsənov nümayəndə heyətinə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, problemin tarixi və ölkəmizdəki qaçqın və məcburi köçkünlərin vəziyyəti haqqında məlumat verib.

Bildirilib ki, son 200 ildə Cənubi Qafqaz regionunda gedən mürəkkəb siyasi proseslər nəticəsində azərbaycanlılar bir neçə dəfə öz əzəli yurdlarından zorla köçürülməyə, etnik təmizləmə və deportasiya siyasətinə məruz qalıblar. XIX əsrin əvvəllərindən başlayaraq Qafqazı işğal edən çar Rusiyasının sistemli siyasəti nəticəsində qonşu ölkələrin ərazisindən ermənilərin kütləvi şəkildə Azərbaycana, o cümlədən Dağlıq Qarabağ ərazisinə köçürülməsi həyata keçirilib.

Baş nazirinin müavini Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycana hərbi təcavüzü

nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizinin - Dağlıq Qarabağ və ona bitişik 7 inzibati rayonun işğal olduğunu, bir milyondan artıq soydaşımızın qaçqın və məcburi köçkünə çevrildiyini, milli-mədəni sərvətlərimizin talan edildiyini, bütün infrastrukturun dağıldığını qonaqların diqqətinə çatdırıb.

"Müstəqil Azərbaycan öz siyasətini bu möhkəm təməl üzərində qurur. Bu gün müxtəlif millətlərin və dinlərin nümayəndələri Azərbaycanda dostluq və mehribanlıq şəraitində yaşayırlar".

Baş nazirinin müavini bildirib ki, Azərbaycan Hökuməti qaçqın və məcburi köçkünlərin ehtiyaclarını ödəmək üçün

milərinin, həmçinin beynəlxalq qurumların təmsilçilərinin bölgəyə səfərlərinin intensivləşməsi onu deməyə əsas verir ki, danışıqların yeni mərhələsi Ermənistan üçün son şans kimi qiymətləndirilir və buna görə də onlar nəticəsizlik olmasını istəmirlər. Onlar başa düşür ki, bu mərhələdə də Ermənistan öz işğalçılıq siya-

A.Kasprşik bildirib ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri bu yaxınlarda verdikləri bəyanatda tərəfləri gərginliyi azaltmaq və xüsusilə də mülki əhaliyə qarşı zorakılıqdan çəkinmək üçün addımlar atmağa çağırıb: "Mən və komandam mandatımıza uyğun olaraq, təmas xəttindəki vəziyyətin monitorinqini

İşğalçı dövlət Üçün son şans

Danışıqların yeni mərhələsində işğalçılıq siyasətindən əl çəkməyəcəyi təqdirdə Ermənistan çox çətin aqibətlə üzləşəcək

Frank-Valter Ştaynmayer

Ə.Həsənov vurğulayıb ki, BMT Təhlükəsizlik Şurası Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinin azad edilməsi, qaçqınların və məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qaytarılması ilə bağlı dörd qətnamə qəbul edib.

Baş nazirinin müavini əlavə edib ki, Ermənistanın təcavüzkar siyasəti ATƏT, AŞPA, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı və digər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul edilmiş qərar və qətnamələrdə də pislənilib:

"Təəssüf ki, bu qərar və qətnamələr hələ də kağız üzərində qalır. Beynəlxalq ictimaiyyətin tələblərinə məhəl qoymayan Ermənistan işğal edilmiş Azərbaycan ərazilərində qanunsuz fəaliyyətini davam etdirməkdədir. ATƏT-in Minsk qrupunun vasitçiliyi ilə 20 ildən artıqdır davam edən danışıqlar prosesi hələ də heç bir nəticə verməyib".

Komitə sədri vurğulayıb ki, təcavüzkar Ermənistan ötən 20 ildə torpaqlarımızı işğal altında saxlamaqla heç nəyə nail olmayıb. Bu dövrdə Ermənistanın iqtisadiyyatı daha da ağır vəziyyətə düşüb. Ötən 20 ildə erməni xalqı münaqişədən heç nə qazanmayıb, əksinə çox şey itirib.

Ə.Həsənov qeyd edib ki, Azərbaycan bütün dövrlərdə dözümlülük, tolerantlıq məkanı olub:

Herbert Salber

həm hüquqi, həm də sosial-iqtisadi sahədə böyük işlər görür. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondundan ayrılan vəsait hesabına 210 min qaçqın və məcburi köçkün yeni qəsəbələrə köçürülüb və bu proses davam edir.

Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin uğurla inkişaf etdiyini deyən Herbert Salber Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dinc yolla, ədalətli şəkildə, beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olaraq həllinin vacibliyini bildirib.

O, qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işləri yüksək qiymətləndirib, Azərbaycana səfərinin əhəmiyyətli olacağını vurğulayıb.

Görüşdən sonra nümayəndə heyəti Abşeron rayonunun Masazır qəsəbəsində 760 məcburi köçkün ailəsi üçün salınmış məhəlləyə gələrək 280 yerlik "Şəfəq" uşaq bağçası, 540 şagird yerlik Zəngilan rayon 33 nömrəli tam orta məktəb, Zəngilan rayonunun Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi ilə tanış olub, məcburi köçkün ailələrinin yaşayış şəraiti ilə maraqlanıb.

Prezidentlərin Fransa görüşü ərəfəsində nüfuzlu dövlətlərin xarici siyasət üzrə rəs-

Anjey Kasprşik

sətindən çəkilməyə, münaqişənin həllinin təməli qoyulmasa, Ermənistan məhv məhkumdur. Çünki bundan sonrakı mərhələ yalnız Azərbaycanın öz torpaqlarını başqa variantlarla azad etməsi olacaq. Bu isə Ermənistanın məhvi deməkdir...

Beynəlxalq güclər bölgədə sabitliyin pozulmasını istəməsə də, Azərbaycan öz torpaqlarını azad etməyə məcburdur, bu onun konstitusion hüququdur. Ona görə də beynəlxalq güclər Ermənistanı bu mərhələdə belə deyək ki, başa salmağa çalışırlar.

Amma danışıqlardan nəticə gözlənilməyən bir vaxtda Ermənistanın davamlı olaraq atəşkəsi pozması, tərribat xarakterli addımlar atması da narahatlıq doğurmaya bilmir. Görünür, Ermənistanda müəyyən dairələr bu ölkənin məhv olmasına razıdırlar, amma işğalçılıq siyasətindən çəkinməsinə istəmirlər. Təbii ki, bu da beynəlxalq aləmin diqqətindən yayınmır...

"Təmas xətti və sərhəd boyunca atəşkəs rejiminin pozulması halları davam edir və bu da eskalasiya riskini artırır, gərginliyi yüksək səviyyədə saxlayır". Bunu "Trend"ə açıqlamasında ATƏT-in fəaliyyətində olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kasprşik bildirib.

aparmaq, Minsk qrupunun həmsədrləri ilə gərginliyin daha da azaldılması və nəhayət tərəflərə bu münaqişənin sülh yolu ilə həllində kömək etmək istiqamətində işimizi davam edirik".

Qeyd edək ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri İqor Popov (Rusiya) və Pyer Andryö (Fransa) oktyabrın 14-18-də regiona səfərlərinin yekunu ilə bağlı verdikləri bəyanatda bildirdilər ki, hökumət rəsmiləri ilə görüşmək və Ermənistan-Azərbaycan sərhədində ATƏT tərəfindən keçirilən monitorinqdə iştirak etmək üçün regiona səfər ediblər.

Bakıda və İrəvanda həmsədrlər iki ölkənin dövlət başçıları İlham Əliyev və Serj Sarkisyanla görüşüblər. Həmsədrlər hər iki tərəflə görüş zamanı Fransa Prezidenti Fransua Ollandın təklifi ilə bu ay Parisdə keçirilməsi planlaşdırılan prezidentlərin görüşünə hazırlığı müzakirə ediblər.

Həmsədrlər prezidentlərin Soçi və Uelsdə keçirilmiş ötən görüşlərindən də danışıqlar, yay aylarında gərginliyin artmasından sonra təmas xəttində və sərhəddə vəziyyətin sabitləşdiyini qeyd ediblər. Vasitəçilər son günlər baş verən atəşkəsin pozulması hallarının kəskinləşməyəcəyinə ümid etdiklərini bildirdilər. Həmsədrlər tərəfləri gərginliyi azaltmağa, xüsusilə mülki əhaliyə qarşı zorakılıqların qarşısının alınması üçün addımlar atmağa çağırıblar.

Keçirilən görüşlərdə ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kasprşik də iştirak edib. Amerikalı həmsədr Ceymc Uorlik şəxsi səbəblərdən regiona səfər edə bilməyib, amma ABŞ tərəfi görüşlərdə təmsil olunub.

Dinşünaslıq Komissiyasının yaradılmasının arxasındakı sirt

Şeyx Allahşükür Paşazadə dini maarifçilik fəaliyyətindən kənarlaşdırılır

Hakimiyyət din sahəsindəki fəaliyyətləri öz əlində cəmləşdirir; Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin funksiyasına daxil olan məsələlərə müdaxilə olunur; A.Paşazadənin ciddi müqaviməti gözlənilir

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsində yeni dinşünaslıq üzrə komissiya yaradılır. Bu barədə yayılan məlumatda qeyd olunur ki, oktyabrın 20-də DİQDK-də sədrin iştirakı ilə bir qrup dinşünas və müxtəlif dini konfessiyaların nümayəndələrinin iştirak etdiyi toplantı keçirilib.

Komitə sədri Mübariz Qurbanlı dünyanın müxtəlif ölkələrində dövlət qurumlarının nəzdində ictimai əsaslarla komissiyaların yaradıldığını və bu cür komissiyaların beyin mərkəzi kimi fəaliyyət göstərdiyini qeyd edib. Eyni zamanda bildirilib ki, yeni komissiyanın yaranmasında məqsəd dini etiqad azadlığının təmin olunması, dövlət-din

münasibətlərinin inkişaf etdirilməsi, səmərəli dini maarifləndirmənin aparılması, dini radikalizmə qarşı mübarizədə effektivliyin artırılmasıdır. Hələlik komissiya tam olaraq formalaşmayıb, üzvləri, sayı hələ müəyyən olunmayıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda DQİDK bir qayda olaraq dini maarifçiliklə məşğul olmayıb.

dent yanında müşavirlik yaradıldı və bu istiqamətdə yeni tədbirlərin həyata keçiriləcəyi elan olundu.

İndi isə DQİDK yanında belə desək ictimai şura yaradılır. Yeni komissiyaya dinşünasların cəlb olunması və əsas prioritet kimi dini maarifçiliyin göstərilməsi belə deməyə əsas verir ki, artıq komitə din sahəsində maarifçi fəaliyyət göstərəcək. Hansı ki, daha əvvəl dini maarifçilik fəaliyyətinin Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin funksiyasına daxil olduğu, DQİDK-in isə daha çox nəzarət orqanı olduğu bildirilirdi. Beləliklə, artıq yeni tendensiya yaranır.

DQİDK-in dini maarifçilik istiqamətində fəaliyyətə başlaması onu göstərir ki, hökumət artıq QMI-nin bu istiqamətdə fəaliyyətsizliyini nəzərə alaraq bu sahəni ələ alır. Hələlik Şeyxin bu yeni quruma münasibəti bəlli deyil. Ancaq DQİDK-in dini maarifçiliklə məşğul olması səla-

hiyyət toqquşmasına gətirəcək. O cümlədən hələlik DQİDK-in dini maarifçiliyi nədən ibarət olacağı, hansı sahələri əhatə edəcəyi bəlli deyil. Onu da qeyd edək ki, son aylarda DQİDK ölkə üzrə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Avrasiya bölməsi ilə birlikdə silsilə maarifçi seminarlar keçirib. Belə görünür ki, indi bu fəaliyyətlər daha mükəmməl formada, DQİDK yanındakı dinşünaslıq komissiyası tərəfindən işlənilib hazırlanacaq.

QMI sədri Şeyxülislamın bu hadisəyə necə reaksiya verəcəyi, bu hadisənin qurumlar arasındakı münasibətlərə necə təsir edəcəyi ilə bağlı məlumat yoxdur. Ancaq bir şey aydındır

ki, bu hadisə QMI sədrini xeyli narazı salacaq. Çünki son olaraq ehsan qadağasında sonra Şeyxlə hökumətin müvafiq qurumları arasında ciddi narazılıq baş verdi. İndi isə DQİDK birbaşa Şeyxin idarəsinin səlahiyyətinə aid olan sahəyə qarışıq. Şeyx isə adətən onun sahəsinə müdaxilələri xoşlamır və bir qayda olaraq kəskin reaksiya verir. Ancaq istənilən halda bu hadisə hökumətin din sahəsində Şeyxin və rəhbərlik etdiyi idarədən gözləntilərinin olmadığını, artıq din sahəsində birbaşa hökumət qurumları vasitəsilə işləməyə üstünlük verildiyini göstərir.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

Bakıda "Əbubəkr" və "Müşviq" məscidlərinin bağlanması Qaraçuxurda izdiham yaradıb. Paytaxtın bu qəsəbəsində yerləşən "Cümə" məscidi sələfi, xəvaric və digər təriqət üzvlərinin ən çox toplaşdığı yerə çevrilib.

Bu mənada məscidə ciddi şəkildə nəzarət var. Çünki məsciddə sələfilərlə bərabər şiələr də ibadət edir. Üstəgəl, bir müddət əvvəl "Aşurbəy", "Müşviqabad" məscidlərində polis əməliyyat keçirib. MTN 26 İŞİD üzvünü həbs edib. O cümlədən Suriyaya döyüşməyə gedənlərin günbəgün artması heyəcan təbili çalmaq üçün əsas yaradıb.

Elə "Əbubəkr"-in imamı Hacı Qamət Süleymanov da belə hesab edir ki, məscidlərin fəaliyyətini dayandırması radikalizmi artırır və Suriyada terrorçulara qoşunlar çoxalır. Hacı Qamət adıçəkikən məscidlərin açılmasını təklif edir. Ancaq Qaraçuxurdakı məscid bağlanan sözügedən iki Allah evindən fərqlənir. Çünki burada şiə və əhli-sünnə icmaları arasında bölgü aparılıb...

Bu məscidin ətrafında hər addımbaşı sələfiləri görmək olar. Qaraçuxurun bu massivində onların mağazaları, dükənləri... kimisi et məhsulları satır, kimisi ədviyyat, kimisi də kənd təsərrüfatı malları. Əksəriyyəti ticarətçi olsa da, arasında taksi sürücüsü işləyənlər də var. Hər gün məscidə beş dəfə toplaşır, namaz qılan sələfilərdən fərqli olaraq şiə icması üç dəfə namaza gəlir.

Məscidin həyətidə olan dindarlardan öyrənirik ki, hər gün iki dəfə sələfilər, üç dəfə şiələr üçün Azan verilir. Hər bir təriqət üzvləri ayrı-ayrı vaxtlarda ibadətini edib dağılışırlar. Şiə və sünnilər birgə namaz qılmırlar. Cümə günləri isə əhli-sünnə camaatının imamı Hacı Qurban çıxış edir. Həmin günlər məsciddə izdiham müşahidə olunur, ərazidə tıxac yaranır. Amma biz getdiyimiz vaxtda namaz qılınmışdı deyə sələfilərin imamı məscidi tərk etmişdi. Ona görə də onun məscidin fəaliyyəti haqda fikirlərini öyrən-

mək mümkün olmadı. Əvəzində şiə icmasından olan nümayəndə adının çəkilməməsi şərti ilə bəzi məlumatlar verdi.

Onun sözlərinə görə, bura müxtəlif təriqətlərə aid adamlar ibadətə gəlir. Onların arasında təkfirçi, xəvaric və başqaları olur. İcma üzvü məsciddən Suriyaya gedənlərin olduğunu da istisna etmir: "Bütün bu möminlər 12 qrupa bölünüblər. Əslində hamısı eyni təriqətə qulluq edirlər. İndi mən deyim ki, bu məscidə ibadətə gələnlərdən Suriyaya gedən olmayıb, deqiq heç nə deyə bilmərəm.

Suriyaya getmək üçün bu məscidə gəlmək lazım deyil. Başqa yerdə də ibadət edib qoşula bilərəm. Buna biz yox, hüquq-mühafizə orqanları nəzarət etməlidir. Araşdırınlar ki, bu adamlar necə Suriyaya gedirlər. Bu məsciddən gedənlər olubsa da, bundan xəbərimiz yoxdur, o adamları tanımırıq".

Şiə icmasının nümayəndəsi məsciddə məzhəb qarşılıqlı olmadığını bildirir. Onun məlumatına görə, əhli-sünnə ilə hər hansı problem yaşanmasına imkan verilmir: "Yeni gələn adamı hamı seçə bilər. Təzə gələnlər əvvəl-əvvəl aqressiv, radikal olurlar. Sonra yumşalırlar. Biz burda işi elə qurmuşuq ki, nə onlar, nə biz toqquşmayacağıq. İndi ola bilər ki, məsciddən kənarda nəyəsə olur. Məscidin içərisinə biz cavabdehik. Onlar üçün iki dəfə Azan verilir, bizim üçün üç dəfə. Bax, qabaqdan Məhərrəm ayı gəlir. Aşura günü onlar bilir ki, biz hansı saatda toplaşırıq, o zaman gəlmirlər. Yeni Qaraçuxur məscidi başqalarından fərqlənir. Şiə və əhli-sünnə bir yerdə yola gedirlər. Üstəlik, Aşura günü qanvermə aksiyası keçirilən məscidlərdən biri də "Cümə"-dir. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin qərarına əsasən Qaraçuxur məscidi hər iki tərəf üçün açıq elan olunub".

Qaraçuxur məscidindən Suriyaya gedənlər olub?

Müxbirimiz sələfilərin və şiələrin ibadət etdiyi "Cümə" məscidindən yazır; "Əbubəkr" və "Müşviq" bağlandıqdan sonra burada izdiham artıb, şiə icması kommunal problemlərdən gileylənir...

İcma üzvü "Aşurbəy" və "Müşviqabad" məscidlərində polis əməliyyatının burada təkrarlanmadığını iddia edir. Onun

dediyinə görə, "Cümə" məscidini hamı tanıyır və nəzarət olunur. Əsas güvvənin sələfilər olduğunu deyən həmsöhbətimiz

"Təzə gələnlər əvvəlcə aqressiv, radikal olur, sonra yumşalırlar. Biz burda işi elə qurmuşuq ki, toqquşmayacağıq"

zin sözlərinə görə, məscidin təsərrüfat işlərini də bölgü ilə aparırlar.

Kommunal problemlərdən şikayətlənən icma üzvü deyir ki, prezidentin fərmanına əsasən, məscidə 50 min kub metr qaz verilməlidir: "Prezidentin ibadət evləri barəsində fərmanı var. Bu məscidə 50 min kub qaz güzəşt kimi verilməlidir. Bütün sənədlərimiz hazırdır. Ancaq bu günə kimi o qazdan bizə çatmayıb. Məscidin içində kombi var, radiatorlar quraşdırılıb. Amma

qaz, işıq, su pulunu hələ də özümüz veririk. Bizə bir qəpik də güzəşt olmayıb. Prezidentin fərmanı ortada qalıb".

Müsaibimiz qeyd edir ki, məscidin təsərrüfat işlərinin xərci burada ölü yuyulmasından əldə olunan gəlirdən sərf olunur: "İşıq, qaz, su pulunu yalnız bu yolla verə bilərik. Nəzir qutulan qoyulub, ordan ödəniş edilir. Onların icması da öz üzvləri arasında pul toplayıb verirlər".

□ **E.SALAMOĞLU**
Fotolar müəllifindir

Zahid Oruc

"Rusiya gəmilərinin Bakı sahillərində olmasına alışmaq lazımdır"

Zahid Oruc: "Bəzi qüvvələr bu kimi faktlardan istifadə edərək antirus təbliğatını gücləndirir"

Rusiyanın Xəzər donanmasının hərbi gəmilərinin oktyabrın 16-dan 20-ində lövbər atması ictimai rəydə birmənalı qarşılanmadı. Doğrudur, daha əvvəldən rus gəmilərinin İranda olduğu və dostluq səfəri çərçivəsində bir neçə gün Bakıda olacağı ilə bağlı məlumat verilmişdi, Bayraq Meydanı yaxınlığında dayanan rus gəmiləri ictimai rəydə narahatlıqla müşahidə olundu.

Yeri gəlmişkən, Bakıya hərbi gəmilərdən biri Xəzər dənizindəki ən böyük hərbi gəmi hesab olunan "Dağıstan" böyük raket gəzəti və "Qrad Svıyajsk" kiçik raket gəzəti gəmi olub.

Deputat Zahid Oruc deyir ki, rus gəmilərinə Bakıda olan münasibətin əsas səbəbi ruslarla bağlı tarixi yaddaşa əlaqəlidir. Ancaq Milli Məclisin üzvü Azərbaycanın Rusiya ilə hərbi bloka qoşulmayacağını bildirir: "Bu mövzunun həssaslıqla qarşılanması sərbəbi odur ki, istənilən ölkənin

hərbi gəmiləri, yaxud da təy-yarəsinin bir ölkəyə gəlişi mütləq cəmiyyətdə əks-səda verir. Xüsusilə də bu, Rusiya ilə bağlı baş verirsə, Azərbaycanın tarixi yaddaşa malik olan insanların hamısında avtomatik olaraq ağırlı və qanlı keçmiş xatırlanır. Hər bir gəlişin arxasında istila və gələcək işğalların elementləri axtarılır. Ancaq qeyd edim ki, birinci növbədə Azərbaycan hərbi cəhətdən bloklara qoşulmaq siyasətini yürüdür. İkincisi, Rusiya mövzusunun bu şəkildə əlahiddə süngü ilə qarşı-

lanmasının çox əleyhinəyəm. Bu prosesdə həddən artıq vətəndaş düşüncəsi, növbətçi baxış nümayiş etdirməklə maraqlarımıza zərbə vururuq".

Z.Orucun sözlərinə görə, bəzi qüvvələr bu kimi faktlardan istifadə edərək antirus təbliğatını gücləndirir və eyni zamanda başqa qüvvələrin marağına xidmət edir:

"Mən hiss edirəm ki, hər bir gəminin bura gəlişi Azərbaycanın təhlükəsizliyinə zərbə aktı kimi dəyərləndirmək istəkləri ayrı dövlətlərin burada donanmasını bərqərar etmək üçündür. Halbuki Xəzər beşliyinin son toplantısında razılıq alındı ki, burada sahilyanı dövlətlərdən başqa heç bir dövlətin hərbi qüvvələri Xəzərdə olmasın. Buna görə də

bu dövlət arasında təlimlər, Xəzərin bioehtiyatlarının birgə qorunması, təhlükəsizlik tədbirləri, mütəşəkkil cına-yetkarlığa qarşı mübarizə və sair kimi məsələlərdə bir iş ortaqlığı formalaşsın. Bu bizim zıyanımızdır?"

Z.Oruc deyir ki, bu fəaliyyətlər Azərbaycanın Amerika ilə əməkdaşlığına mənfi təsir etməyəcək: "Daha çox kultivasiya olunan fikirlərdən biri də bu idi ki, bu, Amerika ilə razılıq alınmış 120 milyon dollarlıq bu hövzədə qurulacaq təhlükəsizlik sistemlərinə zərbə oldu. Xeyr. Düşünürəm ki, hökumət də bu mövzuda cəmiyyətə mesaj verdi ki, bu proses davam etməkdədir. Onsuz da Amerika ilə Azərbaycan arasında birgə hərbi donanma ya-

ratmaq planları yox idi. Onların bizə verdikləri təhlükəsizlik və sahil mühafizə kateqləri, bu hövzədə Azərbaycanın öz maraqlarını qorumaq üçün gərəkən digər işlər dövlətlər arasında razılaşma səviyyəsindədir və onlara da heç kəs xitam verməyib".

Daha əvvəl Qara dənizə Qərb dövlətlərinin gətirilməsi istiqamətində planların olduğunu xatırladan Z.Oruc deyir ki, Xəzər hövzəsi ölkələri bura başqa ölkənin gəlməsini istəmir. Deputat əmin edir bundan sonra da rus gəmiləri Bakı sahillərinə gələcək, buna artıq alışmaq lazımdır: "Məsələ burasındadır ki, Qara dəniz üzərində məlum siyasət sərgilənmişdi. Qərb dövlətlərinin bu hövzənin təhlükəsizlik are-

alına daxil olmaq üçün dəniz üzərində bir qurum yaratmışdılar. Hələ Ukrayna hadisələrindən öncə iki təsir dairəsi Qara dənizdə üz-üzə dayanmışdı.

Ancaq Xəzər dənizində bunlar olmayıb. Azərbaycan dövləti Xəzərdəki ərazisini torpağımızın bir hissəsi kimi görür. Yəni bizə görə 86,6 min kv.km ərazisinin üzərinə Xəzərdəki bizə düşən sektor da daxildir. Ona görə də gəmilərin üzərinə informasiya hücumu ilə getməyi yanlış sayıram, bu cür istərikalar, vətəndaş impulsivliyi bizim işimizə bir sıra hallarda zərbə vurur. Düşünürəm ki, daha siyasi və soyuqanlı nəzərlərlə yanaşmalıyıq. Ona görə də bundan sonra da eger Xəzər ölkələri arasında hərbi əməkdaşlıq olacaqsə, qoy insanların buna etimadlı yanaşsınlar".

□ KƏNAN

Amerikanın "qamçı və kökə" siyasəti

Azərbaycanla bağlı Vaşinqton dinləmələrinin prezidentlərin Paris görüşü ilə eyni günə salınması təsadüfdümü?..

Oktyabrın 27-də Vaşinqtonda "Freedom House" və Açıq Cəmiyyət Fondu Azərbaycanla bağlı müzakirələr keçirəcək. "Turan"ın xəbərinə görə, tədbir ölkədə insan hüquqları ilə bağlı vəziyyətin pisləşməsinə həsr olunacaq.

"Freedom House"un məlumatında deyilir ki, müzakirələr yerli vaxtla saat 12:30-dan 14:00-dək (Bakıda gecəyarısı olacaq) keçiriləcək. Qurumun prezidenti David Kramer, Açıq Cəmiyyət Fondunun Avrasiya üzrə baş siyasi təhlilçisi Jeff Qoldştein, Avropada Sabitlik Təşəbbüsü təşkilatının sədri Gerald Knaus və Avropa və Avrasiya Bürosunun (E&E) administrator köməkçisi Paige Aleksandr Görüşün moderatorları olacaqlar.

Məlumatda o da xatırladılır ki, son il ərzində Azərbaycan hakimiyyəti vətəndaş cəmiyyətinə, jurnalistlərə, hüquq müdafiəçilərinə həm xarici, həm də daxili QHT-lərə təzyiqləri artırıb. Xatırladaq ki, bu, cari ildə Vaşinqtonda Azərbaycanla bağlı keçirilən üçüncü dinləmə olacaq.

Təbii ki, həm xəbər, həm də və daha çox tədbir-

Azərbaycan iqtidarını qayğılandıran da zətan, budur - bunu açıq bürüzə verməsə də. Çünki belə müzakirələr istənilən hakimiyyət haqda dünyada yalnız mənfi fikir formalaşdırır, yaxud neqativ rəyi daha da pisləşdirə bilər.

Maraqlıdır ki, oktyabrın 27-də Azərbaycanla bağlı onun dışında daha bir mühüm hadisənin baş verməsi gözlənilir. Həmin gün Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri - İlham Əliyev və Serj Sərkisyan Parisdə, Fransa prezidenti Fransua

Ollandın vasitəçiliyi ilə bir araya gəlməlidir. Bu görüş ATƏT-in Minsk Qrupunun Qərbi təmsil edən ikinci həmsədr dövləti kimi ABŞ-in da diqqət mərkəzindədir.

Bəzi ehtimallara görə, rəsmi Vaşinqton Rusiya ilə bəlli münasibətlər səbəbindən Paris görüşündə real nəticə hasil olmasında çox maraqlıdır. Nəticə üçüncü tərəflərin buna hazır olması şərtidir. Ermənistanın mövqeyi bəlli - İrəvan hələ ki Rusiyanın cızdığı dairedən çıxmaq ixtiyarın-

da deyil. Azərbaycan isə irəliləyişi haqlı olaraq işğalçı ölkənin güzəşti ilə əlaqələndirir.

Ancaq bu yandan da Vaşinqton dinləmələri yəqin ki, Azərbaycan prezidentinin ovqatına heç də yaxşı təsir göstərməyəcək. Söhbət də elə məsələyə dəxli olan bu həssas məqamdan gedir. Ayrı sözlə desək, sual yaranır ki, görəsən Azərbaycanla bağlı Vaşinqton dinləmələrinin prezidentlərin Paris görüşü ilə eyni günə salınması təsadüfdümü?

Ən maraqlısı odur ki, adətən "Qamçı və kökə" siyasətini postsovet ölkələrinə, o sırada Azərbaycan və Ermənistan qarşı məhz Rusiya tətbiq edir. Ancaq indi belə çıxır, Qərb, özəlliklə ABŞ da bu taktikaya meyillidir və "qamçı"nın köməyi ilə tutaq ki, Qarabağ məsələsində hansısa nəticəyə ümid edir - təkrar edirik, "Freedom House" və Açıq Cəmiyyət Fondu rəsmi dövlət qurumları sayılmasa da...

Ancaq konkret halda rəsmi Bakı "qamçı"nın effektiv azalda, hətta gündəmdən çıxara bilər. Yolu məlum: bundan ötrü haqlı tənqidlərdən və çağırışlardan nəticə çıxarıb Azərbaycanda təməl insan haqları sahəsində gerçəkədən də ağır olan vəziyyəti yumşaltmaq, siyasi məhbusları, günahsız insanları azad etmək yəqin. Əks halda bir azdan heç "kökə" də olma-ya bilər.

□ Siyasət şöbəsi

Əhməd Davudoğlu

Davudoğlu Azərbaycandakı vəziyyətdən danışdı

"Azərbaycandakı və Türkiyədəki davamlı siyasi stabilizasiya sayəsində Cənubi Qafqaz və Balkan ölkələri enerji layihələri ilə birləşib". Bunu Türkiyənin Baş naziri Əhməd Davudoğlu bildirib. "Qafqazinfo" xəbər verir ki, məlumatı çərşənbə günü Türkiyənin Anadolu agentliyi yayıb. Trendin məlumatına görə, baş nazir qeyd edib ki, bir sıra qonşu ölkələrdə siyasi və iqtisadi böhranlar yaşanmasına baxmayaraq, Azərbaycan və Türkiyə ciddi enerji layihələri həyata keçirir. Onun sözlərinə görə, belə layihələrdən biri də TANAP-dır.

Qeyd edək ki, TANAP layihəsi Azərbaycanın "Şahdəniz" yatağından qazın Türkiyə ərazisi ilə Avropa sərhədlərinədək nəqlini nəzərdə tutur. Boru kəmərinin ilkin buraxılış gücünün ildə 16 milyard kubmetr olacağı gözlənilir. "Şahdəniz"dən 10 milyard kubmetr həcmində qaz Avropa bazarına, 6 milyard kubmetr isə hər il Türkiyəyə tədarük olunacaq.

TANAP-ın 2018-ci ildə istismara verilməsi planlaşdırılır. Layihənin dəyəri 10-11 milyard dollar qiymətləndirilir. Türkiyə Nazirlər Kabinetinin oktyabrın 21-də qəbul etdiyi qərara əsasən, Türkiyədə TANAP layihəsi çərçivəsində tikinti və təchizat işlərində iştirak edəcək bütün şirkətlər ƏDV-dən azad olunacaq.

Qərar dünən qəbul edilməsinə baxmayaraq, 2014-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Balıq mövsümü başladı, "dərmanlı" balığı necə tanımalı?

Əməkdaşımız bu mövzuda suallara aydınlıq gətirmək üçün satıcıları və alıcıları danışdırıb; bazarlardakı son qiymətlər bu yazıda...

Artıq bir aydır ki, balıq mövsümünə start verilib. Belə bir deyim var ki, hansı ayda "r" hərfi yoxdursa, o ayda balıq yemək məsləhət deyil. Odur ki, artıq may ayınadək balıq yemək tam təhlükəsiz hesab edilir.

Məlumdur ki, balığın Azərbaycan mətbəxində xüsusi yeri var. İllər uzununu aparılmış bir sıra araşdırmaların nəticəsi göstərir ki, tez-tez balıq öti yeyən adamlarda iflic və ürək çatışmazlığı kimi xəstəliklər az olur. Məsələn, balıq ətindən daha çox istifadə edən İslandiya, Yaponiya kimi ölkələrdə ölüm faizi olduqca aşağıdır. Balığın tərkibində çoxlu miqdarda zülal, D vitamini, fosfor və kalsium kimi lazımlı maddələr bütün yaş qruplarına aid uşaqlar üçün xüsusilə əhəmiyyətlidir. Bundan başqa, balıq xərçəng əleyhinə faktor sayılan Oməqa-3 yağları baxımından çox zəngindir. Müxtəssislərin fikrincə hər bir insan ildə orta hesabla 15-20 kiloqram balıq yeməlidir.

Bəs balıq alarkən nələrdə diqqət etməliyik? Onun köhnə və ya təzə, dərmanlı-dərmanlı olduğunu necə bilmək olar?

Suallarımıza cavab tapmaq üçün balıq satılan məkanlardan birinə - "Yaşıl bazar"a yollandıq. Balıqlar təzə idi. Əksəriyyət balıqlar isə yerdə su ilə dolu qabda hələ də çabalayırdı. Ona görə də bu məkandan əli-boş qaçımaq mümkün deyil. Satıcılara yaxınlaşırıq. Onlar balıqların dadından, fərqiindən, bişirilməsindən, satılmasından söz salırlar. Eyni zamanda digər günlərlə müqayisədə alverlərinin az olduğundan gileyliirlər.

Daha çox gileyliənən ilk mü sahibimiz Laləzar Zeynalova

deyir ki, balığı bir gündən artıq saxlamaq olmaz: "Balığı tutdun, həmin gün satmalısın. Yəni təzə balıq həmin gün yeyilməlidir. İki gün əvvəl tutulan balıq köhnə sayılır. Onu yemək də təhlükəlidir. Biz balığı elə tutduğumuz gün satırıq. Qalanları da özümüz üçün duzlayıb saxlayırıq".

Laləzar xaladan təzə balığı necə tanımaq olar deyər soruşduq. "Bəzi adamlar balıq alanda onun qulağına baxır. Əgər balığın qulağı qırmızıdırsa, deməli o təzədir deyər düşünür. Ancaq bu, heç də belə deyil. Bəzi balıq satanlar köhnə balığın içini yarıb yaxşıca duzlayırlar. Duz balığın canında pis, zərərli nə varsa hamısını öz canına çəkir. Sonra da həmin balığı yuyub təzə kimi satırlar. Heç kim də o balığın köhnə olduğunu hiss etmir. Bu cür balıqlara daha çox mağazalarda rast gəlinir".

Söhbətəldiyimiz digər balıq satıcısı Valide Rəhimova satışda olan ən bahalı balığın qızıl balıq olduğunu dedi: "Onun kilosunu 25-30 manat arasındadır. Nəyə bəliqi də 25-50 manat arasında satılır. Ən ucuz balıq isə 4-5 manatdır. Bəzən alıcı təmizlənmiş balıq istəyir. Biz o zaman balığı təmizləyib alıcıya təqdim edirik. Buna görə də əlavə pul almırıq. Bilirik ki, Bakıda çox adamın evində balığı təmizləməyə şərait olmur. Ancaq alıcılar çox vaxt balığın pulundan əlavə, onun təmizlənməsindən də pulunu verirlər. elə vaxt olur ki,

gün ərzində 100-ə yaxın balıq təmizləyirəm".

Söhbətimizin bu yerində bir müştəri gəlir və balıq almaq istədiyini deyir. Digər satıcı isə alıcıların daha çox sümüksüz balıqlara üstünlük verdiyini deyir: "Satışa daha çox kütüm, sazın, kifal, belamur, xanıbalığı və berj kimi balıqlar gətiririk. Alıcılar ən çox sümüksüz balıqlara üstünlük verir".

Alıcı Xatirə Əliyeva balığı həmişə bazardan aldığı deyir: "Bəzən metro yaxınlığında, yerdə harada gəldi balıq satırlar. Mən onları almıram. Çünki təmizliyinə və keyfiyyətinə əmin deyiləm. Ancaq burada təzə balıqlar satılır. Özüm də təzə balığı tanıya bilərəm. Balığın gözələrinin rəngindən onun təzə və ya köhnə olduğunu təyin edə bilərəm".

Vaxtilə balıqçı olduğunu deyən alıcı Ənvər dayı da balıqları çox yaxşı tanıdığını dedi: "Satıcı hər nə qədər də desə ki, bu balıq təzədir, mən ona inanmıram. Mən balığın iynindən onun necə balıq olduğunu, hətta neçə saat əvvəl tutulduğunu da bilərəm. Təzə balığın ağzı örtülü, köhnə balığın isə ağzı açıq olur. Üstünün pulcuqları isə parlaq olur və onu dirnaqla qoparmaq mümkün olmur. Fikir versəniz mağazada satılan balıqla bazarda satılan

balığın dadındakı fərqi görərsiniz. Mağazada dondurularaq balıq günlərlə hətta həftələrlə qalır deyər dadını dəyişir".

Digər satıcı Məmməd dayı isə bizə təzə balığı necə təyin etməyin yolunu əyani şəkildə izah edərək göstərdi: "Təzə, keyfiyyətli balığın dərisinin səthi təmiz, az miqdarda şəffaf selik ilə örtülü, pulcuqları hamar və parlaq, dərisi ətinə möhkəm yapışmış olur, gözələri şəffaf, parlaq olur. Qəlsəmələrin arasını iylədikdə spesifik təzə balıq iyi hiss olunur. Təzə balığın qəlsəməsi tünd qırmızı, köhnə balıqlarda isə boz rəngə çalır. Xarab olma dərəcəsinə asılı olaraq qəlsəmələrin rəngi qırmızı-qəhvəyi, çəhrayı və başqa rəngə çevrilə bilər. Qəlsəmələrin üzərindəki selik qatı isə təzə balıqlarda şəffaf və rəngsiz olur. Əzələsi bərk, elastik olub, sümükdən çətinliklə ayrılır. Basıldıqda əmələ gələn batıq tez hamarlanır. Təzəlik dərəcəsinin itməsi ilə əlaqədar olaraq balıq ətinin ağ rəngi itir və çəhrayı, qırmızı, qonur rəngə çalır. Təzəlik dərəcəsinin azalması ilə əlaqədar olaraq selik şəffaflığını itirir, ağ, sarı və boz rənglərə çalır. Saxlama müddətinin keçməsi nəticəsində balığın gözünün rəngi də bulanıqlaşır".

□ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

ORİJİNAL AKSESUARLAR
Ucuz qiymətlərə, gözəl, keyfiyyətli hədiyyələr və ev üçün bəzək əşyaları

"SƏDƏRƏK" TİCARƏT MƏRKƏZİ
3-cü zona, 15-ci sıra, 40 nömrəli mağaza

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Ertors" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks hələqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırncı şans!!!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və erektsiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com "doktor Vaiz Səmədov".

Əyləncəli, sürətli, asan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dilyayicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

✓ İlk dersdən son dərəcə qalır ingiliscə danışmaq!

✓ Sözləri azarlanmaq deyil onları istifadə edərək iyrənmək!

✓ Danışmaq sürətli qrammatika bilgisi əldə etmək!

✓ Əla tələffüz və gıvandı danışmaq

✓ Real ingiliscə söhbət

BOINUIS english
EXPLOSION
dərsləri kursunuz tərəfindən istədiyiniz HODIYYƏ olmur!

Bakı şəhəri, Bünnyat Sərdarov küç 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(Açəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanı)

Beynəlxalq Təhsil Mərkəzi

Biz sizi Ukraynanın, Belorusun, Rusiyanın və Gürcüstanın dövlət universitetlərində bakalavr və magistr dərəcələri üzrə əyani, qiymətli və ikinci ali təhsil almağa dəvət edirik.

- < Kiyev Dövlət Texniki Universiteti
- < Kompüter mühəndisliyi. Hüquq. İqtisadiyyat.
- < Kremenchuk Dövlət Universiteti
- < Psixologiya. Jurnalistika. Hüquq. Filologiya
- < Kiyev Dövlət Dəniz Akademiyası
- < Gəmi sürmə. Dəniz və çay nəqliyyatı. Hüquq
- < Tbilisi Dövlət Tibb Universiteti
- < Müalicə işi. Stomatologiya. Əczaçılıq. Pediatriya
- < Minsk Dövlət Universiteti
- < Beynəlxalq Münasibətlər. İqtisadiyyat. Jurnalistika
- < Qrodno Dövlət Universiteti
- < Hüquq. İqtisadiyyat. Pedoqoqika. Tərcüməçilik
- < Volqoqrad Dövlət Aqrar Universiteti.
- < Aqronom. Yerölçmə və Kadastr. Elektrik təchizatı.

Bizim bu ölkələrin yuxarıda adları sadalanan və bu siyahıda adları olmayan bir çox digər dövlət universitetləri ilə əməkdaşlıq və təmsilçilik haqqında rəsmi müqavilələrimiz var. Diqqət! Bəzi ixtisaslar üzrə pulsuz təhsil almaq şansınız var!

Ünvan: Bakı ş. Məmmədzadə k. 13A «Nərimanov» m-su
Tel: (050) 3319999; (077)3319999; (055)2522525;
(012)4379980

Oktyabrın 22-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Rasim Sadıxovun sədrliyi Elman Seyidağa oğlu İsgəndərovun və Seymur Teymur oğlu Talibovun işi üzrə məhkəmə prosesi davam edir. Təqsirləndirilən şəxslər Qərb Universitetinin 2-ci kurs tələbəsi, Almaniyə vətəndaşı, milliyətçə azərbaycanlı Vüsal Şildərin ölümündə ittiham olunurlar.

Ötən proseslərdə olduğu kimi, oktyabrın 22-də keçirilən prosesdə də mətbuat nümayəndələri zala buraxılmayıblar. Hakim prosesin qapalı keçiriləcəyini bildirdi və növbəti proseslərdə jurnalistlərin iştirakının təmin olunacağını deyib.

İstintaqın gəldiyi nəticəyə görə, Elman İsgəndərov qohumu Seymur Talibov, Xəyal Əlizadə və qeyriləri ilə qabaqcadan əlbir olaraq sonuncunun yaxın qohumuna münasibəti dəyişmək niyyəti ilə Vüsal Şildərə xəsarət yetirmək qərarına gəlib. Cinayət işində adı hallanan X.Əlizadə uzun illər daxili işlər orqanlarında yüksək vəzifələrdə çalışmış Məzahir Əliyevin oğlu, Prezident Administrasiyasının sabiq işçisi Təriyel Ağayevin kürəkənidir. Bir müddət əvvəl X.Əlizadənin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində saxlanıldığı və ekstradisiya olunması üçün tədbirlər görüldüyü barədə məlumat verilmişdi.

Cinayəti törədən dəstə bu məqsədlə bir müddət V.Şildəri güdməyi başlayıb. 2 may 2013-cü ildə günorta saatlarında Bakı şəhəri, Ə.Rəcəbli küçəsi 3 B sayılı evin qarşısında V.Şildərə yaxınlaşaraq ona boyun və ürək nahiyəsindən zərbələr endirib. Aldığı xəsarətlər nəticəsində V.Şildər dünyasını dəyişib.

2 gün sonra E.İsgəndərov şübhəli şəxs qismində tutulub və ona Cinayət Məcəlləsinin 120.2.1 və 120.2.5-ci maddələri ilə ittiham irəli sürülüb, barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Seymur Talibov hadisədən 2 ay sonra tutularaq istintaqa

Vüsal Şildəri öldürənlərin ifadələri

İctimaiyyətdən gizlədili

Prezidentin keçmiş köməkçisinin adı olan məhkəmə qapalı keçirilir

təhvil verilib. Sözügedən cinayəti iştirakçısı Xəyal Əlizadə isə istintaqdan qaçıb gizləndiyinə görə barəsində axtarış elan olunub.

Təqsirləndirilən şəxs qismində ilkin istintaq zamanı dindirilən Elman İsgəndərov ona elan olunan ittihamla özünü təqsirli bilib. O, ifadəsində Şabran rayonunda yaşadığını, ötən ilin aprel ayında xalası oğlu Seymurun ona zəng vurub Bakıya çağırıldığını göstərib: "Söhbət zamanı Seymur dedi ki, imkanlı bir dostumun bacısına satışdır. Həmin qız mənim də bacım hesab olunur. Buna görə də qıza satılan oğlanın sifətinə "şram" atmaq, boşluqlarına bıçaq vurmaq və oğlanın mobil telefonunda qızın şəkilləri olduğuna görə onun telefonunu da sındırmaq lazımdır. Bu işə görə necə lazımdır hörmət olunacaq, bu adam yüksək vəzifədə işləyir, səni bəy kimi dolandıracaq. Maddi sıxıntı içərisində olduğumdan razılaşdım. Fikirləşirdim ki, bu işə görə yəqin mənə 10 min manata yaxın pul verələr. Aprelin 26-da Seymur zəng vurub işi sifariş verən adamın yanında olduğunu, mənimlə görüşmək istədiyini dedi. Görüşmək üçün onların dedikləri yere gəldim. Seymur məni sonra-

dan adının Xəyal olduğunu bildiyim həmin oğlanla tanış etdi. Xəyal mənə "heç nədən narahat olma, tutulmayacağına, hər şey yaxşı olacaq, tutulsan da səni oradan çıxardacam" dedi. Bu söhbətdən sonra vuracağım oğlan mənə göstərildi. Onu hər gün universitetdən evlərinə qədər izləyirdim. Hadisədən bir gün əvvəl Vüsalı vurmaq üçün "Nərimanov" metrostansiyasının yaxınlığına gəldim, arxasınca düşərək yaşadığı evin həyətinə girdim, amma adam çox olduğu üçün vura bilmədim. Ertəsi gün yenə də güdməyə başladım. Gözümə gün eynəyi taxıb onun arxasınca həyətlərinə girdim. İki addımla ona yaxınlaşıb bıçaqla boğazının sol hissəsinə və ürəyinə zərbələr endirdim. Qışqırıb köməyə adam çağırıldığını görüncə qaçıb oradan uzaqlaşdım. Onun başından axan qan köynəyimə bulamışdı. Taksiyə oturub hadisə yerindən uzaqlaşdım. Seymura zəng vurub işləri həll etdiyimi dedim. Həmin gün axşam Seymur və Xəyal-la görüşdük. Hadisəni olduğu kimi onlara danışdım. Mənə min manat verib Şabrana qayıtmağı tapşırıdılar. Üç gündən sonra pulun yerə qalanını verəcəklərini

dedilər. Xəyal mənə dedi ki, əgər tutulsan həmin oğlanla təsadüfən mübahisə etdiyini deyərsən, onsuz da sən olmasaydın başqa bir adam tapıb vurduracaqdıq. Öldürdüyüm şəxsin ad və soyadını, nə işlə məşğul olduğunu bilmirəm, onu tanımıram".

E.İsgəndərov sonradan ifadəsində bu işə görə heç kimdən pul almadığını, Xəyalın dediyi oğlanı onun bacısına satması üçün yalnız namus üstündə vurduğunu göstərib. İstintaq zamanı təqsirləndirilən şəxs qismində dindirilən Seymur Talibov ona elan olunmuş ittihamla özünü təqsirli bilməyib. O, əvvəllər daxili işlər orqanlarında çalışdığını, Səbəyel, Binəqədi rayonlarda polis nəfəri işlədiyini, sonradan Xəyal Əlizadənin sürücüsü olduğunu göstərib: "Üç aydan sonra işə başqa yerə işə düzəldim. Amma Xəyalla münasibətlərimiz var idi. Tez-tez işi ilə bağlı xarici dövletlərdə olurdu. Bir dəfə mənə biznesinə kömək edəcək bir nəfər işçi lazım olduğunu dedi. Mən də xalam oğlu Elmna zəng vurub Bakıya çağırtdım, onları tanış etdim. 2 may 2013-cü ildə Xəyal mənə zəng vurub Elmanın Vüsalı öldürdüyünü dedi. Vüsalı hadisə-

dən bir-iki gün əvvəl kafelərdən birində görmüşdüm. Xəyal həmin oğlanın baldızını istədiyini, lakin qızın valideynlərinin razı olmadığını, belə olan halda bu işin baş tutmayacağını demişdi. Elmanın Vüsalı öldürməsinə təəccübləndim. Mən Elmanı işçi olaraq çağırmışdım. Vüsalın qəsdən öldürülməsinin əvvəlcədən məlumatı olmayıb".

Qeyd edək ki, V.Şildərin atası Adolf Şildər bir vaxtlar "Mercedes Benz"-in Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbəri işləyib.

İştirak edib. Lakin sonradan M.Şildər vəkilə müqaviləni pozub. Ana bu hərəkətini "Azərbaycanda oğlumun qətli ilə bağlı heç bir işdə, qurulan teatrlara bənzəyən məhkəmələrdə dekorasiya olmaq istəmirəm" fikri ilə əsaslandırılıb. Hazırda qapalı aparılan məhkəmə araşdırmasına zərərçəkən tərəfdən heç kim qatılmır. Yada salaq ki, V.Şildərin atası Adolf Şildər bir vaxtlar "Mercedes Benz"-in Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbəri işləyib.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Bakıda daha bir fırıldaqçı tikinti şirkəti üzə çıxdı

"HAYAN" MMC-nin aldatdığı şəxslər Prezident Administrasiyasının qarşısında aksiya keçirdilər

Oktyabrın 22-də Prezident Administrasiyasının qarşısında etiraz aksiyası keçirilib. Piket keçirən 50-yə yaxın vətəndaşın şikayəti "HAYAN" MMC tikinti şirkətindədir. Adıçəkilən tikinti şirkəti 360 ailəni aldadıb.

Belə ki, 2006-cı ildə şirkət şəhərin mərkəzində bina inşa etməyə başlayıb və mənzil almaq istəyən yüzlərlə insan ona üz tutub, pul ödəyib. Amma binanın tikintisi naməlum səbəblərdən aparılmır.

Payçılar sonradan öyrəniblər ki, şirkət bir mənzil bir neçə nəfərə satıb. 9 il ərzində mənzil sahibi olmaq üçün mübarizə aparən payçıların bu vaxta qədər şikayət etmədikləri qurum qalmayıb.

Onlar son ümid yeri kimi Prezident Administrasiyasının qarşısına toplaşaraq aksiya keçiriblər. Şikayətçilər əllərində "Ümidimiz dövlətimizin ədalətinədir", "HAYAN" MMC payçıları aldadıb", "Kirayədə qalmaq üçün pulumuz yoxdur" kimi şüarlar yazılmış plakatlar tutaraq, Administrasiya önündə etiraz etdilər.

"Elman Tağıyev deyir pul yoxdu, tikə bilmirik"

Şikayətçi Elmira Əhmədova bildirdi ki, onlar "HAYAN" MMC şirkətindən ev aldıqları gündən etibarən zülm çəkirlər: "2006-cı ildə Elman Tağıyev adlı şəxsin rəhbərlik etdiyi "HAYAN" MMC şirkətinə mənzil almaq üçün müraciət etmişik. Bgünə kimi tikinti başa çatmayıb. Binada 360 payçı var, onların böyük əksəriyyəti mənzilin pulunu tam olaraq ödəyib, digər payçılar arasında 20

min, 40 min, 60 min manat ödəyənlər də var. Buna baxmayaraq mənzillər tikilib təhvil verilməyib və nə vaxt bitəcəyi də deyilmir. Bununla bağlı Elman Tağıyevin qəbulunda olmuşuq, ona şikayətimizi bildirmişik. Bizə hər dəfə söz verib ki, narahat olmayaq, hər şey yaxşı olacaq, tikinti davam edəcək. Amma bu vədlərin heç biri yerinə yetirilməyib. Elə bir qurum qalmayıb ki, ora müraciət etməyək. Heç bir qurum bizim şikayətimizə baxmır. Vəziyyətimiz çox pisdir. 360 ailənin 70-80 faizi kirayələrdə qalır. Bəzən bir neçə fəhlə yalandan gəlib burda gəzişir ki, guya iş gedir. Amma heç bir iş getmir, baş aldatmaq üçün edilən hərəkətlərdir. Elman Tağıyev deyir pul yoxdu, tikə bilmirik".

Şikayətçilər heç bir qurumun onları dinləməməsindən narazıdırlar: "Hara gedirik qəbul etmirlər. Baxan yoxdur. Hamı bizi yola verir. İcra hakimiyyətinə gedirik, orada bizi polislər qarşılayırlar. Bir dəfə etiraz elədik, bizi tutub apardılar. Hər birimizi 80 manat cərimə elədilər. İcra başçısının da Elman Tağıyevlə işbirliyi var. Olmasa belə etməzdi. Belə getmə ölkə vətəndaşlığından imtina edəcəyəm".

"Ümidimiz prezidentədir"

"Necə olur ki, it, pişik ağacda qalanda onu bütün kanallar bol-bol göstərir, amma 360

ailənin problemini çəkib, göstərə bilmirlər? Biz küçədə qalmışıq. Biz prezidentdən xahiş edirik ki, bizə köməklik göstərsin. Ümidimiz prezidentdir". Bu sözləri şikayətçi payçılardan biri deyir.

Sakinlərin sözlərinə görə, Elman Tağıyevin başqa adlarda da bir neçə tikinti şirkəti var:

"Bizdən öncə başqa insanlardan da mənzil vədi ilə pul alıb, ancaq binanın tikintisinə başlamayıb. Həmin iş üzrə hazırda məhkəmə prosesi gedir. Hər dəfə yeni şirkət yaradaraq insanları aldadır. Aldatdığı insanların bəzilərini razı salmaq üçün bu binaya yollayıb ki, oradan mənzilinizi verəcəyəm. Bu binada söz verdiyi mənzil isə artıq başqasına satılmış olur. Yəni bir mənzili iki nəfərə, bəzən isə 3-4 nəfərə satır. İndi deyirlər ki, Elman Tağıyev qaçıb. Məhkəmə prosesi gedə-gedə o bu ölkədən necə qaçıb? Elə şey ola bilməz. Prezidentdən xahiş

edirik ki, bizə köməklik etsin. Biz ancaq ona güvənirik".

Şikayətçiləri səsəndirən payçılar bir müddət sonra Prezident Administrasiyasının həyətinə daxil oldular. Onlardan bir neçə nümayəndə seçilərək Administrasiyada qəbul edildilər.

Bir müddətdən sonra qəbuldan çıxan payçılar bildirdilər ki, onları Korrupsiya ilə Mübarizə İdarəsinə yönləndiriblər. Şikayətçiləri orada qarşılayacaqlar.

Bu idarəsinə yollanan payçılar orada Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə İdarəsinin rəisi Kamran Əliyev qarşılayıb və onlarla görüşüb. K.Əliyev payçılara söz verib ki, oktyabrın 23-də "HAYAN" MMC şirkətinin rəhbərliyi ilə görüşəcəm, ondan bir gün sonra isə şikayətçiləri qəbul edəcəm. O məsələnin həll olunacağını bildirib.

□ Məhəmməd TÜRKMƏN
Foto müəllifindir

MÜSAVAT

Son səhifə

N 261 (5970) 23 oktyabr 2014

İt-pişiklər üçün şirniyyat mağazası açılıb

İspaniyanın paytaxtı Madriddə it və pişiklər üçün şirniyyat malları mağazası açılıb. "Miguitas" adlanan mağaza bir neçə həftədir fəaliyyət göstərir. Alıcılar da burda satılan malları nəinki birbaşa, eyni zamanda saytdan sifariş verməklə əldə edə bilər. Kompaniya it və pişiklərə biskvit, şpion, pendirli, balqabaqlı şirniyyatlar təklif edir. Şirniyyat sexinin baş aşbazı bildirib ki, heyvanlar üçün nəşə hazırlamaq elə insanlar üçün şirniyyat bişirməyə bərabərdir. Burada buğdaya, şirniyyata allergiyası olan itlər üçün xüsusi şirniyyat nəzərdə tutulub. Amma sexin aşbazları bu təamları hazırlamadan əvvəl veterinarlarla məsləhətləşirlər. Heyvanlar üçün hazırlanmış qidaları öncə veterinarlar özləri dadır, daha sonra isə piştaxtalara düzür. 5 peçenyeden ibarət kiçik bir sətəb alıcısına 3,5 avroya başa gəlir. Toyuqlu peçenye üçün isə 5 avro ödəmək lazımdır. Bayram pirojanası 4 avrodur.

Kişilər ata olandan sonra depressiyaya düşür

Rusiya mətbuatının yazdığına görə, araşdırmalar hər 5 kişidən birinin ata olduqdan sonra depressiyaya düşdüyünü sübut edib.

Belə ki, üzərində müşahidə aparılan ataların 21 faizi övladlarının 12 yaş olana qədər müəmmadi olaraq depressiyadan əziyyət çəkirlər. Araşdırmalar zamanı 87 min ailə üzərində müşahidə aparılıb. 1993-2007-ci illərdə həkimə müraciət edən gənc ataların beşdə birinin depressiya əleyhinə müalicə olunduğu üzə çıxıb.

Maraqlı məqam isə odur ki, körpələri dünyaya gələrkən gənc ataların cəmi 3 faizi ruh düşkünlüyü yaşayır. Lakin zaman keçdikcə bu göstərici artır. Belə ki, övladı 4 yaşında olan

ataların 10 faizi, 8 yaşında olanların 16 faizi, 12 yaşında olanla-

rı isə 21 faizi depressiyadan əziyyət çəkir.

Depressiya bədənimizdən intiqam alır

Depressiya yaşımız artdıqca hüceyrələrimizdə fiziki olaraq bizi yaşlandırır. Laboratoriya testləri göstərir ki, dərflərlə depressiyaya məruz qalan və ya keçmişdə depressiya yaşan insanların hüceyrələri bioloji cəhətdən daha yaşlı görünür. Xaricdən də aydın görülən hüceyrələrdəki bu müxtəliflik "telomere" eokoryotik xətti xromosomların uclarında olan, hər hansı bir gen kodlamayan, xüsusiləşmiş heterokromatin strukturlarıdır. "Molecular Psychiatry" jurnalına görə, 2 mindən çox insanda belə hal müşahidə olunub. Ekspertlərin fikrincə, daha ağır depressiyaya məruz qalanlar xərçəng, diabet, piylənmə və ürək xəstəlikləri kimi yaşla bağlı xəstələrdir. Bu hal alkoqol və fiziki hərəkətsizlik kimi qeyri-sağlam həyat tərzi keçirən insanlarda daha aşağı ola bilər. Lakin alimlər şübhələnir ki, depressiya hüceyrələrimizdən öz intiqamını alır. Depressiyaya məruz qalan insanların telomerləri heç vaxt depressiya keçirməyən insanlara görə daha da qısalıb. Bu müxtəliflik hədsiz içki içən, siqaret çəkən insanlarda daha aşkardır. Bundan əlavə, daha ciddi və xroniki depressiyaya məruz qalan xəstələrdə telomerlər daha qısa. Doktor Verhoeven bildirib ki, bu araşdırma depressiyanın bir neçə illik bioloji yaşlanma ilə bağlı olduğunu, xüsusilə də çox ciddi xroniki simptomlarla bağlı olduğunu göstərdi. İngilis ekspert Anna Filips isə telomerlərin uzunluğunun gərginliyin effektindən asılı olduğunu deyib. Onun sözlərinə görə, telomerlərin uzunluğu ölüm kimi digər nəticələrdən xəbər vermir.

Sellülitli qadınlar daha ağıllı olur

İngiltərə mətbuatının yazdığına görə, qadınların fiziki görüntüsü ilə onun ağıllı arasında olan əlaqə araşdırılıb. Araşdırma nəticəsində böyük ombaya malik olan və sellülitli qadınların digərlərlə müqayisədə daha ağıllı olduğu üzə çıxıb. Alimlər bildirir ki, qadının ayaqlarında, qarınında və yanında daha çox piyin olması beyinə müsbət təsir göstərir. Bununla da onlar xüsusilə seksdə daha ağıllı olurlar.

Mütəxəssislər 95 faiz qadında rast gəlinən sellülitə mənfi yanaşmanın düzgün olmadığı qənaətindədirlər: "Bu, problem kimi şisirdilib. Amma əslində sellülitin yaranması normal və təbii prosesdir. Sellülit həmişə olub və heç kim onu problem saymayıb. İndisə bu, reklam hoqqabazlığının obyektinə çevrilib. Sellülit böyük bir sənayeyə işləməyə başlayıb".

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zabil MÜQABİLOĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.600

QOÇ - Ulduzlar pulla bağlı məsələlərdə ehtiyatlı olmağı tövsiyə edir. Bir qədər qənaətcil olmağınız vacibdir. Kimsəyə borc vermək və ya maliyyə sövdələşmələrinə girişmək yolverilməzdir.

BUGA - Səhər saatlarını gərgin şəraitdə keçirsəniz də, özünüzlü təmkinli aparmaqla gözlənilən xoşagəlməzliyi dəf edə biləcəksiniz. Nahardan sonra isə sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız.

ƏKİZLƏR - Bürcünüz üçün kifayət qədər uğurlu bir gündəsiniz. Düzdür, saat 12-ə qədər müəyyən gərginlik olsa da, sonrakı müddətdə ovqatınız çox yüksək olacaq. Müəyyən sürprizlər də gözlənilir.

XƏRÇƏNG - Əsas enerjinizi sevgi amilinə yönəldin. Çalışın ki, hər bir kəlməyə, hər bir ifadəyə özünüzlə qarşı rəğbət oyadasınız. İndiki sərt cəmiyyətdə kiminsə qəlbinə dəymək məharət deyil.

ŞİR - Planetlərin neqativ yerdəyişməsinə nəzərə alıb, hansısa qeyri-adi və yeni işlərə başlamayın. Yaxşısı budur ki, əsas vaxtınızı mənzil şəraitində keçirə bilərsiniz. Axşama yaxınsa qonaq getmək olar.

QIZ - Nədənə son vaxtlar sağlq durumunuzla bağlı problemlər baş qaldırmaqdadır. Bu səbəbdən də özünüzlə fikir verməli, qida rejiminə riayət etməlisiniz. Soyuq və spirtli içkilərdən uzaq olun.

TƏRƏZİ - Astroloji göstəricilər ümumi ovqatınızın yüksək olacağını bildirir. Maraqlı insanlarla rastlaşma ehtimalınız da böyükdür. Bununla yanaşı, göstərilən təqvimdə uzaq yola çıxmaq olmaz.

ƏQRƏB - Ümumi cəhətlərinə görə gərgin gün olsa da, özünüzlə ələ almağı bacarmalısınız. Çünki qarşınızda duran perspektivlərə yetişmək üçün hansısa dedi-qoduya əhəmiyyət verməməlisiniz.

OXATAN - Fəaliyyət dairənizi genişləndirmək üçün durmadan işə başlayın. Nəzərə alın ki, bu addım karyeranız üçün böyük əhəmiyyət daşıya bilər. Pul məsələlərində isə ehtiyatlı olun.

OĞLAQ - Həftənin ən uğurlu gününü yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən ailə-sevgi münasibətlərində, digər tərəfdən işgüzar sövdələşmələrdə vəziyyət xeyrinizə cərəyan edəcək. Hər sözünüzlə diqqət edin.

SUTÖKƏN - Kifayət qədər uğurlu bir gün yaşayacaqsınız. İştirakçısı olduğunuz hər bir proses yalnız zövqünüzə uyğunluq təşkil edəcək. Özünüzlə inamı artırmaqla uğurları yaxınlaşdırın.

BALIQLAR - Həddindən ziyadə uğurlu təqvimdir. Ələlxüsus da saat 12-16 arası bəxtiniz gətirə bilər. Həmkarlarınızla aranızda yaranmış soyuqluq da səngiməyəcək. Amma bugünkü təkliflərdən imtina etməlisiniz.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Sutkanın 22 saatını yatır

İngilis Beti Goodier KLS sindromu adlanan xəstəlik ucbatından gün ərzində cəmi 2 saat oyaq qala bilər. Beti "yatmış gözəl" sindromu adlandırılan bu xəstəliyə 16 yaşından bəri tutulub. Gün ərzində 22 saat yatır. Müalicədən nəticə əldə etməyən və ayaq üstə dayanmayaq vəziyyətə düşən Goodier son çıxış yolu olaraq anasının yanına köçüb. Gənc qadın bəzən günlərlə yatdığı üçün nə məktəbə gedə bilər, nə də işə gedib pul qazana bilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN